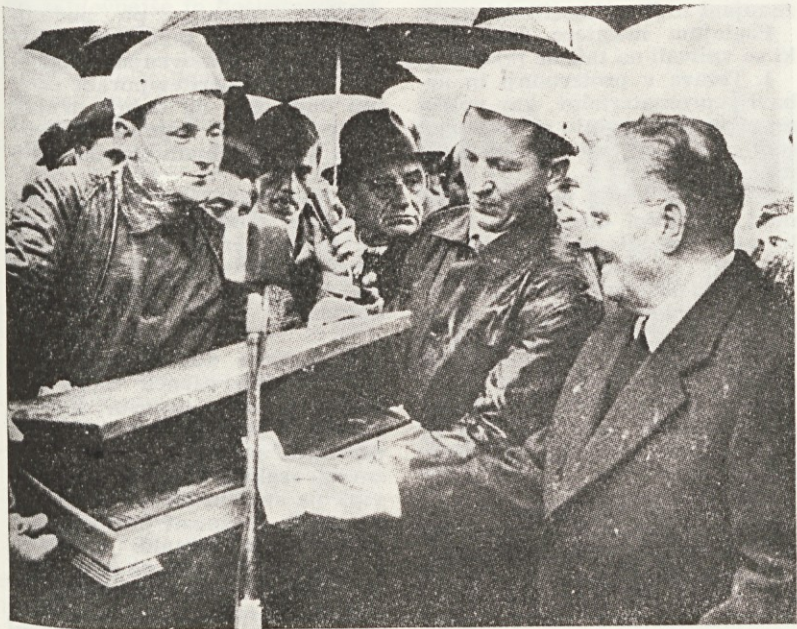


Obzornik

glasilo delovne organizacije



Komunisti pred novimi nalogami

OB OBČINSKI LETNI PROGRAMSKI KONFERENCI
ZVEZE KOMUNISTOV

Pred dobrim mesecem je občinska organizacija Zveze komunistov na programski konferenci pregledala delo svojih članov v enoletnem obdobju in razpravljala o okvirnem programu dela do aprila prihodnjega leta. Posebna komisija, imenovana na konferenci, je 18. aprila komiteju že predložila predlog zaključkov, ki ga je ta brez večjih sprememb sprejel kot delovni program dela občinskih teles zveze komunistov do pomladi prihodnjega leta.

Program je dokaj obsežen in vsebinsko zelo raznolik, kot je raznoliko življenje. Zajema pravzaprav vso široko pahljačo družbenega in gospodarskega življenja v občini.

Z osrednjo točko dnevnega reda, kjer smo spregovorili o izpolnjevanju lani zastavljenih nalog v kmetijstvu, smo ta program že začeli izčrpavati, v bližnji prihodnosti, ko se bo razprava o tem vse bolj pomembnem vprašanju prenesla v občinske skupščinske klopi, pa bo zveza komunistov analizirala celovitost vprašanj okrog povezovanja gozdarstva in lesne industrije. Te vsebine seveda ne bo moč skriti v občinske meje, ampak bo to, za nas posebej pomembno politično in predvsem gospodarsko vprašanje, nujno zajelo celotni notranjsko kraški prostor.

Naslednje pomembno vprašanje, s katerim se zveza komunistov ter temu primerno druge politične organizacije in skupščina občine v preteklih nekaj letih skorajda niso ukvarjale je položaj šolstva, vzgoje in izobraževanja na našem področju. Ker smo ta vprašanja (razen novogradenj) nekaj let povsem zanemarjali in ga prepuščali v reševanje zgolj delegatom in službam samoupravnih interesnih skupnosti, je položaj, v katerega so vzgojno izobraževalni kolektivi zašli, milo rečeno, kritičen. Od šole do šole s svojimi posebnostmi, neobvladan predvsem na materialni ravni, kar pa se seveda odraža v odnosih med ljudmi v kolektivih, pa tudi med kolektivi.

Zveza komunistov mora spoznati, oceniti in začeti reševati

nakopičena vprašanja, saj kaže, da se vsi skupaj premalo zavedamo, kako dolgoročne in usodne posledice lahko pelje mačehovski odnos do osnovne vzgoje mladine. To bo za zvezo komunistov ena izmed težjih tem v tem letu, vendar je ne kaže odlagati, ker nam je ne bo rešil nihče drug. Precej blizu tej vsebini je delo naših družbenih organizacij in društev. Tudi to so večji del vzgojne organizacije ali naj bi vsaj bile. Prav tako združujejo — ali naj bi združevale — velik del mladine in gotovo ni vseeno, kakšna je njih usmeritev, kako delajo, kdo jih vodi, kakšni so njih programi, delovni in vzgojni...

Prve vrste borcev naše revolucije so, kot vemo, polnili športniki, kulturniki, člani dobro organiziranih društev; cela družstva so se v usodnih trenutkih izkazala. Ali gre zanemarjati take izkušnje?

Obravnavanje te vsebine se najožje povezuje z delovanjem zveze komunistov v krajevnih skupnostih. Poznamo vrsto slabosti

(Konec na 2. strani)



Spomladansko oranje

Prvi maj. Chicago 1886.

Strajki. Osemurni delavnik. Sindikalne pravice. Pravica do enega dneva praznovanja. Rdeč nagelj v gumbnici. Svobodnjaško razposajeni izlet v zelenečo okoico z revščino, s sajami in s smradom zatrpanih industrijskih mest in dolgotrajnih rudarskih kolonij. Letaki, zborovanja, tudi spopadi s pendreki in včasih — za grozo in obup in za trdoživno vztrajanje na barikadah proletarske revolucije — s krvjo obarvana bela praznična srajca...

To je bil prvi maj do predvčerajšnjim. Do leta štiridesetega. Praznik ljubovanja. Za ves delavski razred.

Potem sedemindvajseti april in pet prvih majev s puško in tabornim ognjem v varstvu brstečih slovenskih gozdov.

Svoboda. Zmagoslavje, cvetje, parada, parole, zastave, transparenti...

S cvetjem ovešeni vozovi veselih, žarečih, komaj s hribov v nova in obnovljena mesta prispelih delavcev, makete turbin, elektrarn, tovarn, zadružniki z dežele, poredki brigadirjev s samokolnicami, lopatami in krampi, pa strumne vrste zdrave, kipeče vojaške moči...

To je bil prvi maj nekje v letih, ko smo živeli še težko, delali trdo in nam je bilo vsem skupaj v srcih — toplo in lepo. Praznik zmagoslavja! Za vse delovno ljudstvo.

Potem so prišli časi blaginje. Prvi maj je vse bolj postajal praznik malavarjenja — za tiste, ki so gradili hiše; praznik kmetovanja — za tiste, ki so imeli zemljo; praznik vrtičkarstva — za tiste, ki so že imeli svoje hiše; praznik popotovanja — za tiste, ki so imeli denar; praznik letovanja, krokanja po počitniških hišicah in hotelih za tiste, ki so imeli denar in vikende in jahte... Za vse skupaj komaj še praznik spominov na stoletno bitko za proletarsko državo in za zakon o združenem delu in za to, da bi geslo DELU ČAST in OBLAST postalo resnica.

Lepo je, da imamo za prvi maj dva dneva svobode, dva dneva, ki ju lahko preživi vsak po svoje, kakor se mu zdi, kakor ju želi — to je svoboda. Za to smo se tolkli. Ni pa lepo, da ju vse bolj preživlja vsak, kakor ju — more. Tudi v praznovanju si postajamo preveč narazen. Tudi praznik dela nas več ne druži v čudoviti zavesti, da je ta dežela naša, da smo jo ustvarili skupno, da ji je vsak po svojih močeh podaril svoje roke in svojo pamet — svoje DELO, in da sme gledati na to — SAMO gledati na to — od nje tudi jemati in praznovati.

Velik dan je praznik dela. Toliko večji za Slovence, ki smo z njim združili tudi svojo narodno samobitnost — svoj 27. april. S tem potrjujemo Cankarjevo videnje slovenskega naroda kot naroda proletarca. S tem v enem praznujemo vse tisto, za kar so goreli naši najsvetlejši kresovi: KIDRIČ, KARDELJ in TITO.

Ce torej na naš največji praznik lega senca sebičnosti in (ne)revolucionarne mlačnosti, če naš rdeči nagelj zgublja svežino zdravega soka in ga poskuša spodriniti papirnat pušelj — dovolj so visoke luči nad brazdami zgodovine, da nam svetijo tudi v prihodnosti!

J. Praprotnik

Skromen začetek leta

OB PERIODIČNEM OBRAČUNU ZA PRVO LETOŠNJE TRIMESEČJE

Že ob zaključnem računu za leto 1982 in ob obravnavi letošnjih planskih dokumentov je bilo veliko napisanega o pogojih gospodarjenja, naših prizadevanjih in načrtih ter o obvladovanju gospodarskih tokov. Težave, na katere smo opozorili v našem gospodarskem načrtu, se tudi dejansko pojavljajo kljub množici sprejetih ukrepov in velikim prizadevanjem na ključnih področjih gospodarjenja.

PROIZVODNJA

Vrednostni obseg Brestove proizvodnje je v tem trimesečju kar za 4,5 odstotka manjši od obsega v enakem obdobju preteklega leta. Tudi planska predvidevanja so izpolnjena le 21,5 odstotno, za kar je več vzrokov: — novi izdelki predvsem za izvoz, za katere v letnem načrtu ni bilo mogoče povsem načrtno opredeliti časov izdelave;

— majhne serije z velikim številom različnih elementov predvsem v pohištvenih temeljnih organizacijah, kar tehnologiji, namenjeni velikim serijam povzroča precej težav;

— pomanjkljiva oskrba s potrebnimi surovinami in repromateriali;

— struktura proizvodnje oziroma zahteve trga po raznih nalepkah iz masivnega lesa, kar pomeni, da postajajo nekateri izdelki oziroma stroji ozka grla; — dotrajana in zastarela tehnološka oprema v nekaterih temeljnih organizacijah, kar povzroča več zastojev in slabšo kvaliteto;

— slabo načrtovanje proizvodnje v temeljnih organizacijah predvsem pri kooperantskih odnosih;

— nepoznavanje novega sistema nagrajevanja in s tem v zvezi ležernosti nekaterih delavcev. Največje težave pri proizvodnji so se pojavljale v Pohištvo in Jelki. Razlog je v glavnem v strukturi proizvodnje, saj sta ti dve temeljni organizaciji v tem času proizvajali predvsem za izvoz. Na proizvodnjo v Pohištvo je močno vplivalo tudi dejstvo, da smo morali francoskemu kupcu dobavljati pohištvo v garniturah.

Za 5,6 odstotka pod načrtovanim obsegom proizvodnje je tudi Mineralka in sicer zato, ker so v januarju in februarju delali samo v eni izmeni, ker se je bilo treba zaradi visokih zalog prilagajati tržišču.

Težave v proizvodnji so se pojavljale tudi v ostalih temeljnih organizacijah. Največ težav v Masivi, Gabru, Iverki in Tapetništvu je povzročalo pomanjkanje ustreznih surovin in repromaterialov (zračno suhe bukvine, ultrapasa, ročajev za kuhinje, lepila, folije, ogradij, iprena in podobno).

NABAVA

Nabava je tesno povezana s proizvodnjo. Ugotoviti moramo, da kvaliteta materialov na domačem trgu pada in da je vse več reklamacij dobavljenega blaga. Posebne težave smo imeli pri nabavi repromaterialov s substancno kemije. Položaj smo

sicer obvladovali do take mere, da do večjih zastojev ni prihajalo, čeprav se je to odrazilo na obseg proizvodnje. Posebej je treba poudariti velik pritisk naših dobaviteljev na cene in stalno poviševanje le-teh — kljub zamrznitvi in letošnji resolucijski usmeritvi. Priznavanje cen je največkrat pogojeno z dobavo materiala.

Sorazmerno dobra je bila v tem obdobju le oskrba z lesno surovino, tako da je na obeh žagarskih obratih delo potekalo v dveh izmenah. Za Jelko smo dopolnjevali potrebe z nabavo tanke oblovine iglavcev, sicer bi bila proizvodnja na žagi motena. Tudi nabava surovin za Iverko je bila po zastavljenem planu. V tem obdobju smo zelo zmanjšali zaloge, ki so kljub temu še vedno normalne, hkrati pa ni bojzani za kvarjenje lesa.

Značilnost domačega nabavnega trga je tudi povečanje zahtev po združevanju deviznih sredstev.

Uvoz je še vedno močno omejen z različnimi predpisi. Zato je zelo pomemben obseg izvoza oziroma prilivov, od katerih smo v prvem trimesečju razpolagali s 56 odstotki (začasni odlok).

To je zadoščalo za izpolnitev najnujnejših uvoznih potreb. Prav tako je bila v tem obdobju uvožena tudi oprema, ki je bila naročena lani. Načrtovani uvoz s konvertibilnega področja smo dosegli z 20,2 odstotki.

Podoben položaj lahko pričakujemo tudi v prihodnje, zato se moramo organizirati tako, da bomo nastajajoče težave sproti in učinkovito reševali.

PRODAJA — DOMAČI TRG

Za letos nismo načrtovali bistveno večje prodaje na domačem trgu kot je bila dosežena lani. Za prvo trimesečje pa je značilno, da se nam zaloge niso povečevale. Po temeljnih organizacijah je stanje različno in sicer od zmanjšanja zaloga v temeljnih organizacijah Pohištvo in Iverka, do povečanja v temeljnih organizacijah Gaber in Jelka.

Načrtovani obseg prodaje za Brest je bil izpolnjen z 22,2 odstotka, hkrati pa je za 1,4 odstotka nižji od prodaje v enakem obdobju lani. Predvsem so na to vplivala nekatera negativna družbeno ekonomska gibanja, med katerimi zlasti:

— zniževanje kupne moči prebivalstva;

— prestrukturiranje posameznih vrst izdatkov v dohodku prebivalstva;

— neugodna kreditna politika;

KOMUNISTI PRED NOVIMI NALOGAMI

(Nadaljevanje s 1. strani)

sti in težav, s katerimi se te organizacije srečujejo že nekaj let. Posebna skupina pri predsedstvu občinskega komiteja že dalj časa proučuje zagate teh organizacij in pričakujemo, da bo še pred počitnicami analizo končala in ob njej predlagala tudi sprejemljive rešitve, ki naj zvezo komunistov v vasi ponovno okrepijo in omogočijo njen del vpliva na družbene in gospodarske tokove v krajevnih skupnostih.

Najbrž ni namen tega pisanja seznanjati delavce prav z vsemi sestavinami našega delovnega programa. Zato sem omenil le

tiste, ki jih je komite ocenil kot neodložljive in morajo priti v kratkem v širšo obdelavo med komuniste in tudi druge delovne ljudi naše občine.

Komite bo v tem letu obravnaval še našo kadrovske politiko, našo pripravljenost za ravnanje ob različnih izrednih in vojnih presenečenjih, obravnaval bo še teme s področja vzgoje in izobraževanja v vrstah članov zveze komunistov in seveda — sproti spremljal našo splošno družbeno usmeritev in premagovanje gospodarskih, idejnih in moralnih vprašanj te družbe.

Dela torej manjkalo ne bo.

J. Praprotnik

— zastoj v stanovanjski gradnji.

Po drugi strani pa ne smemo pozabiti tudi nekaterih lastnih slabosti. Mednje prav gotovo sodijo:

— desortiranost programov — zlasti kuhinj;

— tržna neuspešnost novih programov (zlasti programov MIHA in 3 × 3);

— visoke cene posameznih programov;

— težave pri kooperaciji;

— prepočasno reagiranje proizvodnje na zahteve trga;

— podaljševanje dobavnih rokov.

Med temeljnimi organizacijami najbolj izstopata Jelka in Pohištvo, ki imata veliko manjšo prodajo kot je bila v enakem obdobju lani. Načrtovane prodaje ne dosegata tudi temeljni organizaciji Mineralka in Tapetništvo. Glede na lansko enako obdobje pa je Mineralka kar 2,4-krat povečala prodajo na domačem trgu.

IZVOZ

V izvozu smo dosegli nekoliko boljše rezultate kot na domačem trgu. Dinarsko smo izpolnili plan s 26,3 odstotki in ga povečali v primeri z enakim obdobjem lani kar za 78 odstotkov. Seveda vpliva na to tudi rast tečaja dolarja. Vendar je tudi fizični (dolarski) izvoz za 16 odstotkov višji kot v enakem obdobju lani.

Plan pa je izpolnjen 22,9 odstotno. Pri tem so na klirinškem področju doseženi nekoliko boljše rezultati kot na konvertibilnem.

Seveda so po posameznih temeljnih organizacijah oziroma po vrstah izdelkov rezultati različni. Pod predvidevanji je izvoz žaganega lesa in ploskovnega pohištva v Pohištvo in Jelki. Nad predvidevanji pa je izvoz iverk, kuhinj, masivnega in tapetniškega pohištva.

Tudi pri izvozu smo se srečevali s številnimi težavami:

— na tržišču Združenih držav Amerike, ki so bile še v letu 1981 eden izmed največjih Brestovih kupcev, še vedno traja recesija, zato ni prišlo do novih naročil;

— preusmeritev na evropski trg, ki je bila nujna, je ob nižjih cenah, ki jo dosegamo na tem tržišču, povzročila manjši izvoz, pa tudi manjšo dohodkovnost;

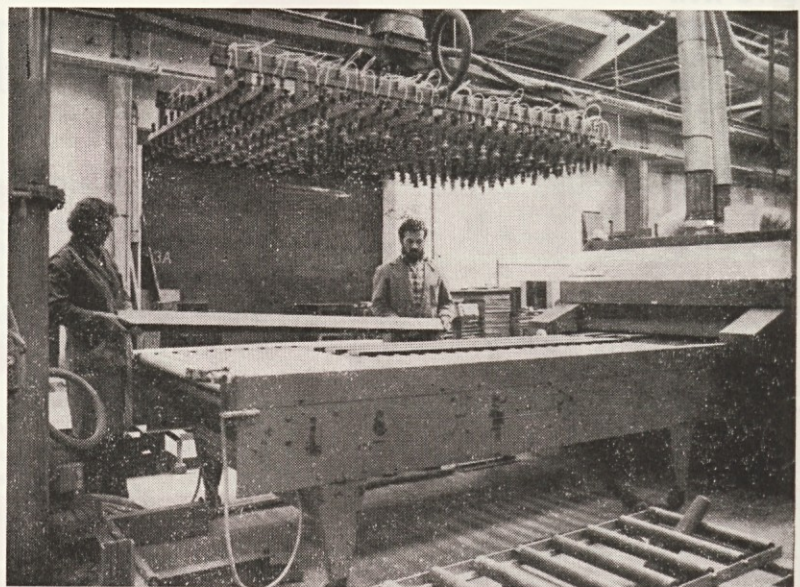
— zaradi oskrbljenosti naših temeljnih organizacij smo se posluževali začasnega uvoza repromateriala, kar nam je zopet zmanjševalo vrednost izvoza;

— srečevali smo se tudi s težavami zaradi skrajševanja dobavnih rokov s strani nekaterih naših kupcev, kar nam je povzročalo resne motnje v nabavi in še bolj v proizvodnji.

Kljub naštetim težavam ocenjujemo, da smo bili v izvozu v prvem četrtletju dokaj uspešni in da bomo naše načrtovane cilje tudi uspešno dosegli.

FINANČNI REZULTATI

Že iz doslej povedanega vidimo, da so gospodarske razmere izredno zapletene. To povzroča motnje v reprodukcijskih povezavah, kar pa v končni posledici vpliva na rezultate poslovanja. Dejstvo je, da v prvem trimesečju na Brestu nismo dosegli dobrih finančnih rezultatov, še posebej ne v temeljnih organizacijah ploskovnega pohištva in v temeljni organizaciji Mineralka. Z izgubo so v tem obdobju poslovale temeljne organizacije Pohištvo, Gaber, Jelka, Mineralka in Prodaja v skupnem znesku 58.377.000 din.



Lakirna linija v temeljni organizaciji Pohištvo

V poslovni sklad so sredstva razporedile le temeljne organizacije Zagalnica, Iverka in Tapetništvo. O podrobnejših rezultatih poslovanja posameznih temeljnih organizacij bodo delavci seznanjeni tudi na zborih delavcev.

Poglejmo nekatere dejavnike, ki so vplivali na takšne rezultate: 1. Težave v proizvodnji in nabavi repromaterialov, kar vpliva na nižjo proizvodnjo in na koncu tudi na slabše rezultate poslovanja.

2. Razlike in neusklajenost med vhodnimi cenami materialov in cenami naših izdelkov. Medtem ko beležimo samo v marcu 15-odstotni porast cen repromaterialov in surovin glede na cene, predvidene s planom — kljub zamrznitvi cen in resolucijskim okvirom rasti cen v letu 1983 — ugotavljamo, da cene naših izdelkov niso porastle in glede na predpise tudi niso mogle porasti.

3. Velika usmerjenost naših temeljnih organizacij v izvoz (na primer Masiva celo s 60-odstotnim deležem v celotnem prihodu) vpliva na nižje doseganje dohodka kot tudi ostalih kategorij gospodarjenja. Še posebej je to izrazito zaradi preusmeritve z ameriškega na evropsko tržišče, kjer so cene precej nižje.

M. Širaj

NA BRESTU USTANOVLJEN AKTIV ZVEZE REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN

Sredi aprila je bil na Brestu kot v prvi delovni organizaciji v naši občini ustanovljen aktiv zveze rezervnih vojaških starešin (ustanovljen bo tudi v Kovinoplastiki). Aktiv pomeni novo obliko delovanja te organizacije, ki se v zadnjem obdobju vse bolj usmerja v krepitev varnosti in obrambno samozaščitne sposobnosti vseh sestavin naše družbe in se vse bolj povezuje z okolji, v katerih živi in dela, s krajevnimi skupnostmi in združenim delom.



Osnovna naloga aktiva je, da spodbuja in zagotavlja sodelovanje rezervnih staršin v stabilizacijskih prizadevanjih, da opravlja samozaščitne naloge v miru in pomaga pri strokovnem in obrambno samozaščitnem izobraževanju delavcev za naloge v miru, morebitnih kriznih stanjih, neposredni vojni nevarnosti ali v vojni. Osnova za delo aktiva so ocene varnostno političnih in gospodarskih razmer v organizacijah združenega dela, pri svojem delovanju pa se mora čimbolj povezati tudi z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in njihovimi delovnimi programi ter s komiteji za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito.

Nedvomno je možnosti za obogatitev dela te organizacije dovolj; kako jih bo izrabila, pa bo pokazal čas.

Nove oblike povezovanja

SODELOVANJE Z AVSTRIJSKO TOVARNO V ŽITARI VASI

V letošnjem marcu je delavski svet delovne organizacije sklepal o pristopu Bresta v družabništvo z avstrijsko tovarno pohištva IPH v Žitari vasi.

Ta tovarna je bila zgrajena s pomočjo nekaterih večjih trgovskih in proizvodnih organizacij slovenske lesne industrije. V začetku letošnjega leta je začela redno obratovati. V njej je zaposlelih okrog 40 delavcev in sicer pretežno Slovencev. Ko bo tovarna obratovala s polno zmogljivostjo, bo lahko zaposlila do sto delavcev. Vrednost proizvodnje pa bo dosegla do milijon avstrijskih šilingov na zaposlenega.

Za začetek so si v tovarni izbrali enostavnejši proizvodni program na osnovi borovine. Postopoma pa nameravajo preiti na zahtevnejše in posledično izdelke. Skupna pokrita površina tovarne meri 10.000 kvadratnih metrov. Poleg nemške in italijanske opreme imajo tudi stroje jugoslovanskih proizvajalcev.

Hkrati z našo temeljno organizacijo Pohištvo se sedaj dogovarjata za združevanje sredstev še Slovenijales-Radomlje in Alples. Na osnovi že sprejetega sklepa delavskega sveta naj bi Brest združil s tovarno pohištva v Žitari vasi dva milijona avstrijskih šilingov. Alples in Slovenijales-Radomlje pa se odločata o združevanju po tri milijone šilingov.

S povezovanjem Bresta in tovarne pohištva na Koroškem se odpirajo obema partnerjema nekatere dolgoročne oblike gospodarskih koristi.

V prvi vrsti gre za ugodnosti iz sejmskih kontingentov, ki se določajo letno. Na tej osnovi je mogoča meddržavna menjava različnega blaga. Za našo delovno organizacijo so vsekakor najbolj zanimive koristi pri uvozu strojne opreme. Z razdelitvijo kontingentov za letošnje leto je predviden za Brest znesek dva milijona šilingov.

Druge oblike poslovnega sodelovanja je bolj dolgoročno. Na tej osnovi je možen izvoz našega pohištva, sklopov ali posameznih elementov za dopolnitev proizvodnih programov tamkajšnje proizvodnje.

Za protidobave pa je mogoče upoštevati surovine, orodja, rezervne dele in repromateriale. Pri

tem gre pravzaprav za izrabo ugodnosti, ki jih nudi avstrijsko tržišče naši industriji. Ob sodelovanju obeh partnerjev je v nekaterih primerih lahko olajšan tudi izvoz naših standardnih izdelkov v Avstrijo in na druga tuja tržišča. Vodstvo tovarne v Žitari vasi nam je nakazalo možnost, da bi že letos naročili pri nas elemente furniranih ivernih plošč v vrednosti do 10.000.000 dinarjev.

Tovarna pohištva v Žitari vasi namerava izpopolniti svojo tehnološko opremo z nekaterimi novimi stroji. Nekaj dobrih strojev pa bodo odprodali, ker jih ne rabijo. V obeh primerih

vidimo možnosti, da pri teh poslih sodelujemo tudi mi.

Poleg gospodarskega sodelovanja je mogoče z avstrijsko tovarno sodelovati tudi na strokovnem področju. Tako se vodstvo tamkajšnje tovarne zanima za našo pomoč pri uvajanju priprave dela v njihovo proizvodnjo. Gre praktično za prenos našega znanja in s tem za hitrejšo obvladovanje njihovih začetnih težav v proizvodnji.

V tem prispevku je nakazanih samo nekaj oblik sodelovanja, ki za vsakega partnerja posebej pomenijo tudi gospodarske koristi. Od iznajdljivosti, prizadevanj in predvsem od poznavanja zakonskih predpisov obeh partnerjev pa bo odvisno, koliko bomo izrabili možnosti takega povezovanja.

Naj na koncu dodam tudi to, da bo Brest s pristopom k mešanemu podjetju v sosednji Koroški pomagal tudi tamkajšnjim Slovincem.

D. Mazij

Brez posebnih novosti

SPOMLADANSKI ZAGREBSKI VELESEJEM JE ZA NAMI

Na spomladanskem zagrebškem velesejmu, ki so ga odprli 18. aprila in je bil odprt od 24. aprila, se je tokrat zbralo 1.765 razstavljalcev iz Jugoslavije in 23 drugih držav. Velesejem je sestavljalo 14 specializiranih razstav. Pet mednarodnih prireditelj je bilo jubilejnih, med njimi deseti sejem pohištva in lesne industrije. Iz Slovenije se je sejma udeležilo 200 razstavljalcev.

Sejem sicer ni pokazal kakšnih novih rešitev pri oblikovanju pohištva. Brest je to sejmsko prireditev izkoristil za prikaz svojega celotnega pohištvenega programa z nekaj novostmi. Nekaj jih je bilo opaziti tudi pri oblikovanju kuhinjskega pohištva, pa tudi kopije (manj uspešne) nekaterih naših programov smo si lahko ogledali.

Iz cerkniške temeljne organizacije pohištva sta bili na sejmu poleg utečenih programov še dve novosti: MAJA O, ki je bila prikazana tudi na beograjskem salonu pohištva in MAJA BL.

Ocene in mnenja oblikovalcev in poslovnih partnerjev o obeh izdelkih so bila deljena. Predvsem je potrebno ugotoviti, da je MAJA BL (bela izvedba MAJE) ostala dokaj neopažena kljub temu, da je program prijetno oblikovan.

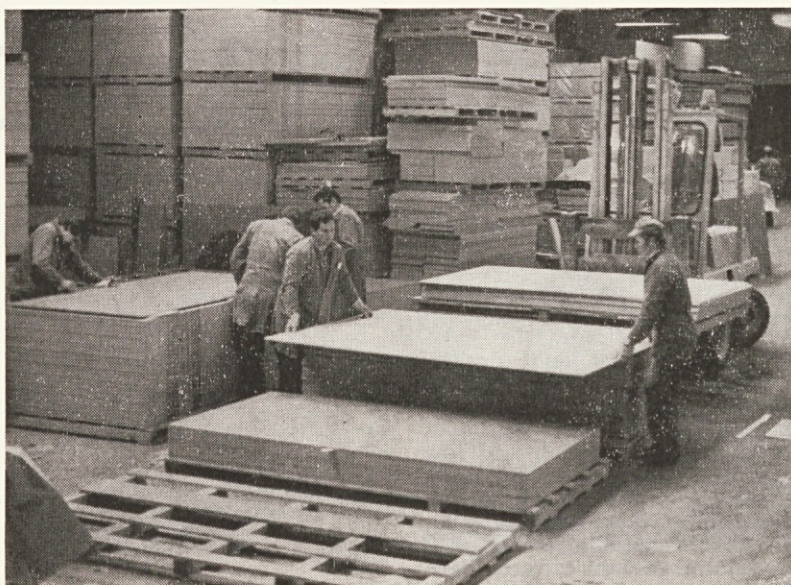
Tovarna pohištva Jelka iz Begunj je prikazala program MIHA, ki je bil predstavljen v več bivalnih okoljih.

Predstavljene so bile tudi kuhinje iz družine BREST, ki so na trgu že dobro znane.

Od sedežnega pohištva so si oblikovalci lahko ogledali tudi novost — sedežno garnituro LENKA. Garnitura, ki jo sestavljajo enosed, trosed-ležišče in kot v dveh izvedbah, je namenjena opremiti manjših stanovanj. Je prijetne oblike, trosed je mogoče spremeniti v udobno ležišče. Tudi ta novost je dobila različne ocene: od zelo laskavih do sicer še ugodnih, a brez večjega navdušenja obiskovalcev.

Sejem je obiskalo manj obiskovalcev kot preteklo leto. Mar bo tudi zanimanja za novo pohištvo manj?

V. Frim



Negorljive plošče za izvoz

NEGOR v Španiji

Ob prizadevanjih za čimprejšnji pričetek naše nove proizvodnje — ognjeodpornih mineralnih plošč — smo ukrepali tudi na področju zavarovanja industrijske lastnine. V omenjenem primeru gre za sklep delavskega sveta, po katerem so strokovne službe zadolžene vložiti zahtevo za pridobitev patenta za Brestov izum »postopek za izdelavo ognjeodpornih gradbenih plošč«.

Izumitelj dipl. ing. Anton Zidar je s posebno pogodbo prenesel na Brest izključno in popolno pravico, da lahko vsebinsko in časovno neomejeno izkorišča omenjeni izum doma in v tujini. Pravica Bresta obsega med drugim pravico, da patent lahko zavaruje tudi v tujini, pri čemer je izumitelj dolžan sodelovati oziroma predlagati dokumentacijo, potrebno za pridobitev patentneega varstva.

Na podlagi ocene tržišč je delavski svet že leta 1981 sklenil, da se poleg v Jugoslaviji opravi patentna zaščita še v desetih evropskih državah, ki so glede zaščite vzajemno povezane s posebnim dogovorom (Evropatent) in še v Španiji, Grčiji, Sovjetski zvezi in Braziliji. V naštetih primerih gre za dežele, v katerih je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

- da imajo surovino, potrebno za proizvodnjo negorljivih mineralnih plošč,
- da imajo razvito proizvodnjo takih plošč,
- da je na trgu povpraševanje po negorljivih ploščah (za ladjedelnštvo ali za gradnjo stavb), ali da gre za prihodnje kupce takih izdelkov.

Glede na takšno odločitev smo po vložitvi patentne prijave na zvezni zavod za patente v Beogradu vložili tudi patentne prijave v prej omenjene druge države.

Junija leta 1981 smo to opravili prek specializirane odvetniške ustanove tudi v Španiji. Vsi postopki so stekli, toda videti je bilo, da španski najhitreje med vsemi. Potrebno je bilo sicer nekaj popravkov besedila in manjših sprememb v skicah, kar je izhajalo iz nekaterih razlik med špansko in našo patentno zakonodajo. Toda to so že podrobnosti.

Praktično gledano je patent izdan skladno z zahtevkom, tako da so zavarovane vse bistvene prednosti oziroma značilnosti izuma. Te pa so v obravnavanem

postopku, poenostavljeno povedano, naslednje:

— ekonomičnost, ki se kaže zlasti v skrajšanih časih stiskanja, v ponovni uporabi odpadkov (odrezkov) in v odpravi brušenja;

— ekološka zaščita (zaščita okolja) pred suhimi odpadki in strupenimi odplakami, kar je doseženo s tako imenovanim zaprtim krožnim sistemom, ki omogoča ponovno uporabo odplak;

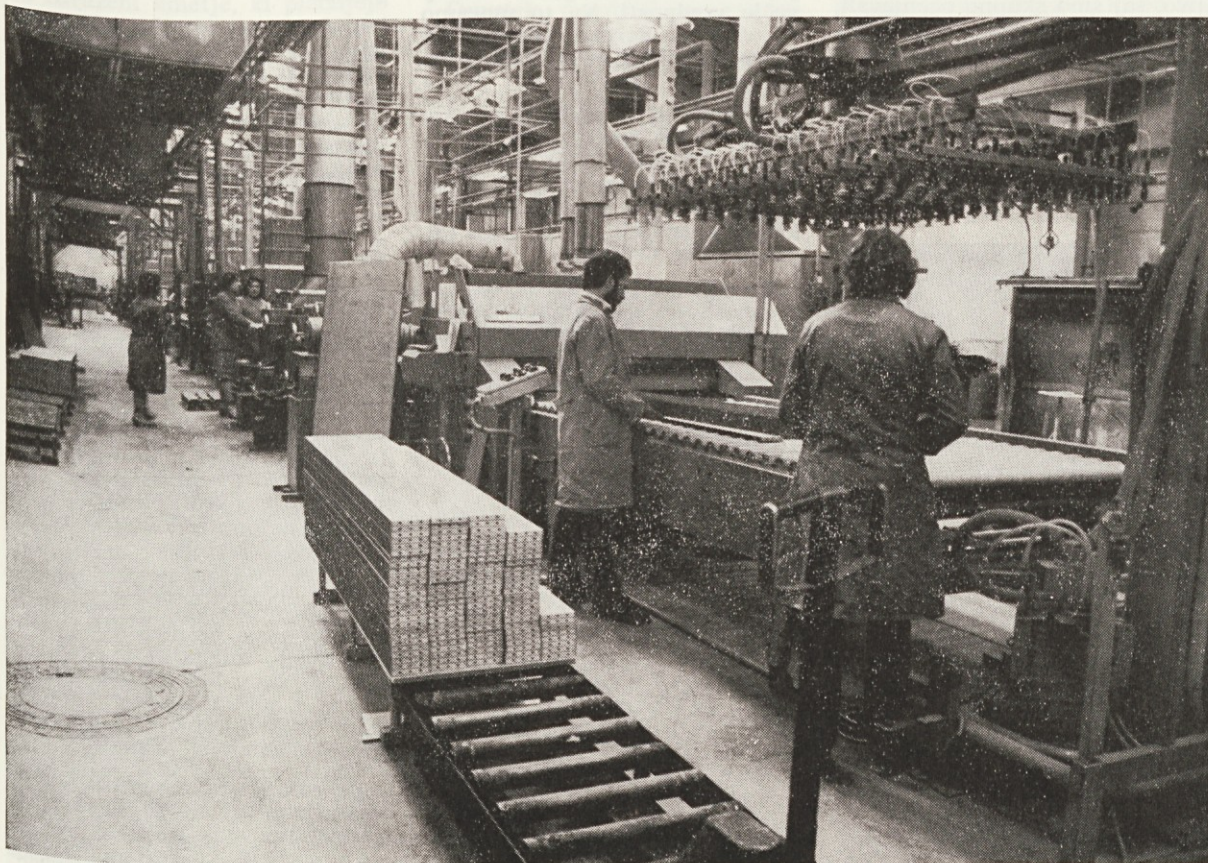
— uporaba različnih snovi in kombinacije le-teh, kar daje ploščam potrebne fizikalne oziroma kemične lastnosti.

Izum mora seveda biti nov. To pomeni, da se morajo nakazane rešitve razlikovati od doslej znanih, dati pa morajo vsaj doslej dosežene, če ne boljše učinke. Naše ognjeodporne mineralne plošče, ki imajo komercialno ime NEGOR, smo morali zato pred prodajo dati tudi v mnoge preizkuševalnice in dobiti ateste. To so listine, ki potrjujejo, da imajo plošče res take lastnosti, kot se zahtevajo za zaščito pred požari pri gradnjah ladij oziroma stavb.

Toda vrnimo se k zaščiti izuma. Te dni smo torej prejeli listino, s katero španska državna ustanova za zaščito industrijske lastnine (Registro de la propiedad industrial) iz Madrida podeljuje patent za naš postopek pri izdelavi ognjeodpornih gradbenih plošč. Prav tako smo dobili obvestilo, da je omenjena listina pravnomočna in je torej ni moč izpodbijati.

Poleg zaščite pred posnemanjem omogoča patentna listina nedvomno tudi tržne učinke. Patenti skupaj z atesti in solidnim komercialnim nastopom nedvomno kažejo ter zahtevajo resnost in strokovnost poslovnega partnerja. In ker je v tem primeru to BREST, je prav, da se tega zavedamo in tako tudi nastopamo.

Z. Zabukovec



Furnirnica v naši temeljni organizaciji Pohištvo

Če delavec ne razpolaga z informacijo, potem tudi z dohodkom ne more razpolagati, ne more vplivati na celoto družbene reprodukcije, zato je odgovornost za kakovostno, celovito informacijo širša. Pridružujem se tistim, ki pravijo, da je v naši družbi še veliko zapor, tako na vrhu kot v temeljnih okoljih, tudi v organizacijah združenega dela. In človek se ob teh blokadah sprašuje, komu zapirajo informacijo: ali časnikarju ali sredstvom javnega obveščanja ali delavcu? Moj odgovor je, da v vsakem primeru delavcu, ki potrebuje informacijo zato, da bi se lahko relevantno vključil v ožji in širši proces družbenega, samoupravnega, političnega odločanja.

Franc Šetinc o obveščanju

Odpravimo predvsem lastne slabosti

OB NAŠEM POSLOVANJU V PRVIH LETOŠNJIH MESECIH

Ob izteku prvih treh mesecev smo v okviru delovne organizacije izdelali celovito analizo, s katero smo hoteli ugotoviti zlasti to, katere temeljne organizacije morajo čimprej in kako ukrepati, da bodo lahko doseženi načrtovani rezultati za leto 1983. Pregled smo opravili v vsaki temeljni organizaciji posebej in je zajemal vse glavne izdelke istočasno. Poenostavljeno povedano, ugotavljali smo predvsem porast stroškov oziroma obremenitev ter jih primerjali s prodajnimi cenami oziroma deležem v skupnem prihodku.

Takoj moramo povedati, da ugotovitve niso najbolj vzpodbudne. Podatkov o razlikah med načrtovanimi in dejanskimi cenami surovin ter materialov, pa tudi drugih stroškov, kažejo vztrajno naraščanje. Zahteve za podražitev nekaterih polizdelkov in materialov se gibljejo celo čez 80 odstotkov. Poleg tega je vedno več dobaviteljev, ki na novo zahtevajo združevanje deviznih sredstev ter pretijo ustaviti dobavo, če se takim zahtevam ne ustreže. Nekateri od dobavljenih materialov so precej slabi, nekaterih na trgu tudi ni.

Omenjeni in še drugi razlogi, med katere sodijo predvsem še majhne serije in povečana zahtevnost kupcev (ki za drag denar želijo dobro blago), sestavljajo negativni del objektivnih pogojev, v katerih poslujemo. Če k temu dodamo še administrativno zamrznjene cene, ki pa se prej in lažje odražajo pri surovinah in materialih, smo povedali dovolj. Zato se ne smemo čuditi, če omenjena analiza kaže, kako so mnogi izdelki v izgubi, večina se jih trenutno vrti okrog ničle in le redki so, ki nam s

kakšnim odstotkom prispevajo dinar v prazno tozdrovo blagajno.

Poslovanje v takih okoliščinah je težavno. Ta ugotovitev pa nam narekuje, da moramo sprostiti v sebi vse svoje obrambne mehanizme. Ni jih veliko: vztrajno in strokovno delo s skupnim ciljem, prebroditi krizno obdobje. Nadrobneje pa to pomeni naslednje:

— poiskati moramo vsako možnost, ki je še ostala na voljo, da bi zmanjšali proizvodne stroške;

— proti naraščanju cen materialov, ki odločilno vplivajo na izgubo, moramo nastopiti bolj organizirano, povezano tudi z drugimi proizvajalci;

— programe oziroma izdelke, ki bodo kljub ukrepom v večji izgubi, bo treba umakniti iz proizvodnje;

— zbirati bo treba številna povpraševanja in sklepati pogodbe na podlagi izbire, zlasti v zunanji trgovini;

— pripravljati moramo več rezervnih programov oziroma izdelkov z različnimi inačicami materialov, kvalitete, serij in drugih elementov;

— sistematično se moramo lotiti zlasti odpravljanja ponavljajočih se nepravilnosti.

Naloge, ki jih v tem sestavku le omenjamo, in tudi druge, so že podrobno opredeljene. Določeni delavci iz temeljnih organizacij in iz Skupnih dejavnosti, ki so odgovorni za izvedbo posameznih nalog. Prav tako so za vse pomembnejše naloge določeni roki in glavna izhodišča za reševanje. Upajmo, da bo naš delovni zalet vendarle tak, da bo slabosti, ki izvirajo iz nas, zmanjšal na neznaten obseg in omilil tudi tiste zunanje.

Z. Zabukovec



Iz naše tapetniške proizvodnje

Uvoz po pričakovanjih

Za prve tri letošnje mesece lahko rečemo, da posebnih težav z uvozom ni bilo. Najnужnejše potrebe po uvoznih materialih so bile namreč v celoti izpolnjene.

Razpoložljiva devizna sredstva smo imeli tudi zato, ker smo razpolagali s 56 odstotki deviznega priliva, ki je bil po začasnem odloku v veljavi do 31. marca, pa tudi sedaj je do sprejema tehničnih navodil za izračun novega odstotka razpoložljive pravice še v veljavi.

Po prvih izračunih naj bi bila razpoložljiva pravica 46 odstotkov, kar nam bo prav gotovo povzročalo težave, saj bomo morali s tako skrčenimi sredstvi pokrivati potrebe po uvozu materialov za naše temeljne organizacije, poravnati vse določene in zagotovljene obveznosti, združevati devize po 67. in 68. členu zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino ter poravnati vse neblagovne odlive.

Stvari se zaostrejujejo tudi zato, ker so pogoji za normalno oskrbo na domačem trgu negotovi in se naloge pri oskrbi z nekaterimi materiali spreminjajo (domači trg — uvoz).

Opredelitev, ki smo jih zapisali v letnem planu in v poslovnih politikah za leto 1983, morajo biti osnovno vodilo naših prizadevanj, sicer bomo prišli v takšen položaj, ko z uvozom ne bomo mogli oskrbovati niti izvoznih programov. Težave so tudi v tem, ker so devizne cene uvoženih materialov kljub temu, da se bistveno niso spreminjale, zaradi drsečega tečaja postale v nekaterih primerih dinarsko višje od domačih.

Uvoz po maloobmejnem sporazumu z Italijo teče normalno, odvisen pa je od ustvarjenega izvoza. Sprememba je v tem, da je razpoložljiva pravica po izvozu carinski deklaraciji in prilivu omejena na 80 odstotkov. To pomeni, da je mogoče uvoziti za 20 odstotkov manj od ustvarjenega izvoza.

V prvem trimesečju smo uvozili za nekaj manj kot 40 milijonov dinarjev po tečaju zveznega izvršnega sveta, kar je še vedno pod letnim planom. V istem obdobju smo z dobavitelji (Melamin, Color, Plama, Dekorativna, Lesonit in MTT Maribor) združili 12 milijonov dinarjev po tečaju zveznega izvršnega sveta.

C. Komac

Roki neusmiljeno tečejo

DELO KOMISIJ ZA OCENO NAŠEGA POSLOVANJA KASNI

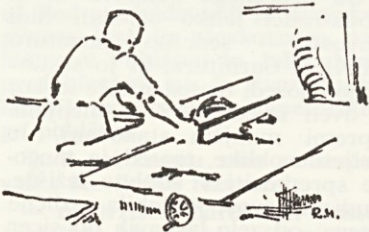
Delavski svet Bresta je oktobra lani imenoval strokovne skupine, ki imajo nalogo, da za posamezna poslovna področja ocenijo sedanje stanje in predlagajo rešitve. Naloge so bile opredeljene tako, da bi najprej reševali vprašanja v zvezi z uresničevanjem sedanjega srednjeročnega načrta in nato pripravili predlog dolgoročnega razvoja.

Cilj takega skupinskega dela je, da pri razreševanju in predlaganju ustreznih rešitev sodeluje čim več strokovnih delavcev in

da vsak po svojih sposobnostih ustvarjalno prispeva k boljšemu gospodarjenju in večjemu dohodku.

Strokovne skupine so izdelale programe dela in tudi določile roke, v katerih bodo opravile posamezne naloge, pri tem pa upoštevale končne roke, ki jih je določil delavski svet.

Ko smo pred kratkim pregledali, kaj so posamezne skupnine, ki so bile zadolžene za izdelavo predloga kratkoročnih proizvodnih programov, opravile (teh skupin je sedem), sta samo dve skupini opravili delo do roka, dve sta predloge predložili nekoliko z zamudo, medtem ko druge tri dela še niso končale.



Kritično moramo tudi pregledati, kako se uresničujejo naloge na drugih področjih, kot so organiziranost, povezanost v reprovirerigi in tako naprej.

Izgovarjanje na sprotne delovne naloge je samo delno opravičljivo, saj smo skupno ocenjevali, v kakšnem času bomo lahko pripravili posamezne strokovne predloge.

Vsi, ki v strokovnih skupinah sodelujemo, smo odgovorni, da pospešimo delo skupin in čimprej pripravimo strokovne predloge.

J. Hren

K. Kostov

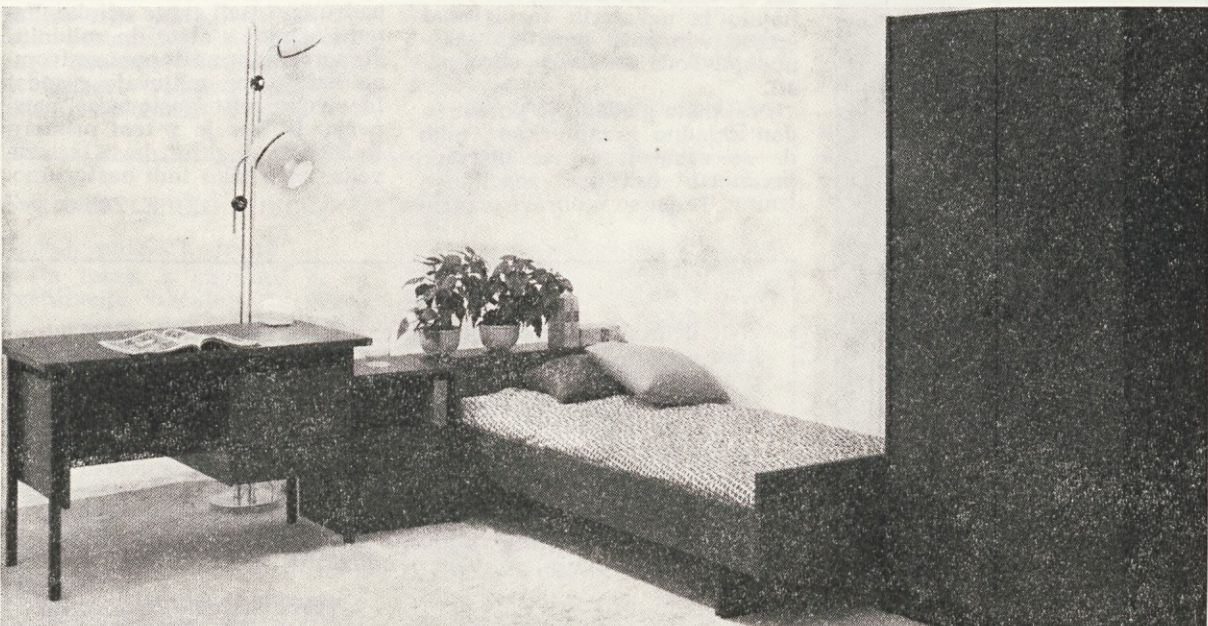
Brest v Strumici

Na skrajnem jugu Jugoslavije, pod pogorjem Belasice, kjer je vojska prvega makedonskega carja Samuila leta 1014 pretrpela težah poraz z bizantinskim imperatorjem Vasilijem II., leži zelo lepo mesto Strumica s približno 30 tisoč prebivalci.

V tem mestu smo 1. aprila letos odprli prodajni salon, ki meri okrog 180 kvadratnih metrov. V njem smo razstavili skoraj celotni Brestov prodajni program, ki v zelo okusno postavljenih bivalnih okoljih privlači vsakega obiskovalca. Prodajalna sicer ni v središču mesta, vendar leži ob zelo prometni ulici, ki povezuje Strumico s številnimi bližnjimi vasi in naselji ter pelje proti Valandovu in Gevgeliji.

Strumica z okolico šteje okoli 100 tisoč prebivalcev; okrog nje je zelo bogato kmetijsko področje, ki se razteza z obsežnim Strumiškim poljem vse do bolgarske meje. V mestu je močno razvita bombažno-tekstilna industrija, znana je tovarna kuhinjskih elementov v sestavi Treske, pa tudi prehrabena industrija s slovito strumiško mastiko.

Doslej smo bili v Strumici prisotni le prek delovne organizacije Jugopromet in Simpove prodajalne, kar pa je bilo premalo za naše prodajne ambicije. Zato z otvoritvijo Brestove prodajalne optimistično gledamo na znatno povečano prodajo prek našega prodajnega salona, pa tudi druge trgovske mreže.



Spalnica iz programa MAJA (ena izmed možnosti)

Spodbudno pismo

Nihče izmed nas v vlogi kupca ni zadovoljen, če kupi blago z napako, še zlasti, če gre za nakup večje vrednosti. Na to moramo ob vsakem koraku misliti tudi kot proizvajalci in prodajalci pohištva.

Reklamacij ni prijetno dobivati (huda kri med kupci, pa še doma — v hiši...), pa tudi reševati ne, saj s tem rešujemo tudi ugled podjetja na vse bolj zahtevnem tržišču, ko je vsak kupec nadvse dragocen.

Da bi se zamislili, kako pomembno je, da delamo izdelke brez napak, če pa so že, kako pomembno jih je učinkovito odpravljati, objavljamo pričujoče pismo.

Ko sem obiskal vrsto prodajaln pohištva v Slavonskem Brodu in okolici z željo, da bi si kar najbolje opremil novo stanovanje, sem spoznal pohištvo številnih prodajalcev iz vseh koncev Jugoslavije. Zelo hitro pa sem se odločil za vaše izdelke: kuhinjo, regal Katarino in garnituro Mojca (dvosed, trosed in dva fotelja).

Ko sem to pohištvo postavil v stanovanje, sem sicer našel nekaj drobnih napak, za katere pa sem menil, da so pri proizvodnji takšnih izdelkov običajni; zato sem tudi za opremo druge sobe kupil vaše pohištvo, in sicer program 3 X 3.

Ko sem postavil tudi to pohištvo, sem v prodajalni Slovenija-

les v Oriovcu sestavil reklamacijski zapisnik o že omenjenih napakah.

Kmalu zatem, ko sem zapisnik odposlal, sta me obiskala vaša serviserja Druško in Braniselj. V skrbi za ugled in stroške Bresta, pa tudi zame kot kupca, sta vaša dva serviserja z veliko profesionalnostjo napravila spisek pomanjkljivosti.

Točno ob dogovorjenem dnevu sta se omenjena tovariša znova pojavila z vsemi deli, ki jih je bilo treba zamenjati, in sta vse pomanjkljivosti pri pohištvu hitro odpravila.

S tem pismom vam želim čestitati in se zahvaliti za zelo korekten odnos do kupca. Z veseljem lahko prijateljem pripovedujem o vaši tovarni in vaši servisni službi, hkrati pa menim, da je tudi za vas zadovoljen kupec najboljša reklama.

Ob koncu še drobna pripomba. Zakaj v prodajalnah nimate več prospektnega gradiva ali katalogov vaših izdelkov? Laže si je namreč zamisliti razvrstitev pohištva v sobi z dobrim prospektom v rokah kot v trgovini, kjer precej elementov primanjkuje.

Še enkrat se vam pristočno zahvaljujem in vas tovariško pozdravljam.

Antun Kaurić,
Slavonski Brod

Razmišljate o upokojitvi?

NOVOSTI O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

V prvi polovici preteklega leta je bil sprejet nov zvezni zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki se začne uporabljati 1. julija letos. Sprejem novega zveznega zakona na tem področju pa narekuje tudi izdaja novega republiškega zakona s tega področja. Tako je sedaj v razpravi osnutek zakona, ki je pripravljen na podlagi sprejetih sistemskih rešitev in temeljnih izhodišč in pripomb ter predlogov za spremembe in dopolnitve.

Spremembo predpisov na tem področju je narekovala potreba po usklajitvi sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja z ustavo in zakonom o združenem delu oziroma z novim samoupravnim in družbenoekonomskim položajem delavcev v združenem delu in drugih delovnih ljudeh.

Osnutek zakona prinaša precej novosti. V splošnih določbah so posebej poudarjene načelne novosti zveznega zakona in tiste, ki jih prinaša novi republiški zakon. Tako je poudarjeno načelo, ki opredeljuje naravo pokojnine kot pravico iz minulega dela, naloženo enotnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev v združenem delu in drugih delovnih ljudeh, ker so v sistem vključeni tudi kmetje, ter načelo o preprečitvi invalidnosti oziroma dolžnosti organizacij združenega dela pri preprečevanju invalidnosti.

Osnutek zakona predvideva izenačitev položaja glede pravic in obveznosti oseb, ki opravljajo samostojne dejavnosti kot edini ali glavni poklic, z delavci v združenem delu.

Novost je tudi obvezno zavarovanje vrhunskih športnikov glede na to, da doslej vrhunski športniki v Sloveniji niso bili zavarovani, temveč so bili zavarovani le profesionalni športniki.

Osnutek predvideva tudi obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vseh kmetov in članov njihovih gospodarstev, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic, ne glede na dohodek, ki ga ustvarjajo. Od ustvarjenega dohodka in plačanih prispevkov pa je nato odvisen obseg pravic oziroma obseg zavarovanja. Združeni kmetje in člani njihovih gospodarstev, ki plačujejo prispevek najmanj v višini zneska zaimenjene pokojnine, so zavarovani v enakem obsegu kot delavci v združenem delu. Kmetje, ki nimajo statusa združenega kmeta, in združeni kmetje, ki plačujejo prispevke oziroma so zavarovani po osnovi, ki je nižja od zneska zaimenjene pokojnine, pa imajo le pravice do starostne, invalidske in družinske pokojnine.

Temeljni pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine so določeni z zveznim zakonom. Bistvena pogoja sta določena starost, za zavarovanja 60 let in

za zavarovanja 55 let, ter določena delovna doba, 20 let za oba. Zakon pa omogoča, tako kot doslej, pridobitev pravice tudi s krajšo pokojninsko dobo od 20 let, vendar le pri višji starosti: moški 65 let, ženske pa 60 let, pri čemer pa morata imeti najmanj 15 let zavarovalne dobe.

Pri tej možnosti pa je opuščen dodatni pogoj, ki je bil predviden doslej, se pravi gostota zavarovalne dobe, kar pomeni, da je zavarovanec moral imeti v zadnjih petih letih 40 mesecev oziroma v desetih letih 80 mesecev zavarovalne dobe. Tako je pri tem edina novost opustitev gostote zavarovalne dobe.

Zvezni zakon dopušča republikam možnost za uvedbo predčasne upokojitve, pri čemer pa določa enotne pogoje. Za pridobitev te pravice mora izpolnjevati moški starost 55 let in najmanj 35 let pokojninske dobe oziroma ženska 50 let in najmanj 30 let pokojninske dobe.

V tem primeru je predvideno obvezno zmanjšanje pokojnine za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj. Višina, ki je določena v osnutku, znaša 1,5 odstotka, po drugi inačici pa 2 odstotka za vsako leto predčasnega odhoda v pokoj.

Novost pa je v tem, da je to zmanjšanje le začasno in traja le toliko časa, kolikor je zavarovanec prej, pred izpolnitvijo določene starosti (moški 60 let, ženske 55 let), uveljavil pravico do pokojnine, to je največ 5 let. Nato pa se izplačuje pokojnina v znesku, ki jim pripada glede na dopolnjeno pokojninsko dobo.

Primer: Moški gre predčasno v pokoj, ko doseže starost 55 let in 35 let pokojninske dobe. Njegova pokojninska osnova znaša 75 odstotkov [85 - 10 (5.2)], ki se zmanjša še za 7,5 odstotka ali po drugi inačici za 10 odstotkov (5.1,5 = 7,5 odstotka oziroma 5.2 = 10 odstotkov). Ko bo moški dopolnil starost 60 let, njegova pokojninska osnova ne bo več zmanjšana za 7,5 oziroma za 10 odstotkov in bo tako znašala 75 odstotkov.

Osnutek republiškega zakona predvideva, da imajo pravico do zaimenjene pokojnine zavarovanci, ki so uveljavili pravico do starostne pokojnine s pokojninsko dobo 40 let (moški) oziroma 35 let (ženske), in zavarovanci, ki so pridobili pravico do invalidske pokojnine zaradi invalidnosti, nastale zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni.

Določitev zneska je prepuščena skupnosti, v osnutku pa je predvidena le omejitev, da ta ne more biti nižja od 55 odstotkov povprečnega nominalnega osebnega dohodka na območju Slovenije zaposlenih delavcev, dosežena v preteklem letu (od 1. 1. 1983 znaša zaimenjena pokojnina najmanj 7.777,55 din).

V osnutku so izdelani pogoji za pridobitev pravice na podlagi preostale delovne zmožnosti, ločeno za zavarovance, ki so ob nastanku invalidnosti v delovnem razmerju, in tiste, ki niso. Določene so tudi vsote denarnih nadomestil, njihova višina, ali le temeljna načela za njihovo odmero. Delavcem s preostalo delovno zmožnostjo so zagotovljena naslednja denarna nadomestila: nadomestilo osebnega dohodka, nadomestilo osebnega dohodka za čas čakanja na prekvalifikacijo oziroma dokvalifikacijo ali razporeditev na drugo ustrezno delo, nadomestilo zaradi dela s skrajšanim delovnim časom oziroma manjšega osebnega dohodka zaradi dela na drugem ustreznem delu. Delavci bodo vse pravice na podlagi preostale delovne zmožnosti uveljavili v svoji organizaciji združenega dela.

V zvezi z družinsko pokojnino prinaša osnutek naslednje novosti: razširjen je krog zavarovanih družinskih članov, ki lahko pridobijo pravico do družinske pokojnine, tudi na otroke brez staršev, ki jih je zavarovanec preživljal; pri splošnih pogojih za pridobitev te pokojnine je opuščen gostota zavarovalne dobe; določena je najnižja raven družinske pokojnine 40 odstotkov pokojninske osnove umrlega zavarovanca, če pokojnino uživa trije ali več družinskih članov. Pravico do družinske pokojnine pridobi tudi tisti, kdor je z zavarovancem živel v življenjski skupnosti, ki je po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih izenačena z zakonsko zvezo. Pravico do družinske pokojnine pridobi vdova s 50 leti starosti (doslej 45 let) in vdovec s 50 leti starosti (doslej 60 let).

Glede borcev NOB je edina novost v tem, da se borec NOB lahko opredeli za to, da uveljavi pravico do starostne pokojnine po splošnih pogojih, s tem da se mu obdobja posebne dobe ne računajo v pokojninsko dobo.

*

To je bil le povzetek bistvenih predlaganih novosti, ki se bodo v času javne razprave, ki bo trajala do konca aprila, seveda še dopolnila. Nekateri so od tega zakona pričakovali veliko več, vendar v sedanjih zaostrenih družbenoekonomskih razmerah ni pogojev za bistveno širjenje pravic in s tem možnosti za uresničitev vsega, kar delovni ljudje in občani pričakujejo.

A. Perčič



SEMINAR O SPODBUJANJU INOVACIJSKE DEJAVNOSTI

Da bi spodbudili in razvijali množično inovacijsko dejavnost, je občinski sindikalni svet dal pobudo — Brest pa je pobudo sprejel — da se tak seminar opravi za vodilne in strokovne delavce tudi na Brestu. V Kovinoplastiki so ga imeli že prej in so bili iz izvajalci v organizaciji delavske univerze »Tomo Brejc« iz Kranja zelo zadovoljni. Seminar je bil 15. in 16. aprila čez ves dan.

Zadovoljni so bili tudi vsi udeleženci seminarja, saj so jim predavatelji osvetlili področje inovativne dejavnosti z vseh strani in nakazali pot, kako v današnjih prizadevanjih za reševanje gospodarske krize vključiti tudi človeški um v vseh delovnih okoljih.

Od 40 povabljenih se je seminarja udeležilo le 23 Brestovih strokovnjakov, predvsem iz vrst tehničnih delavcev iz temeljnih organizacij, kot da inovacij ne potrebujemo na področju prodaje in pri delu v skupnih službah.

Izvajalci in udeleženci so se dogovorili, da se bodo jeseni znova srečali. Takrat pa bi poleg vprašanj o razvijanju množične inovativne dejavnosti poročali tudi o že doseženih rezultatih.

F. Turšič

Kar zadeva jezik, mislim, da je storjen napredek, manj je frazeologije. Čas in težave so nas prisilili k večji stvarnosti, jasnejši in bolj razumljivi besedi, manj je ponavljanja večnih resnic, ker jih pač ljudje ne sprejemajo več, manj je fraz o samoupravljanju, kot da smo že na koncu poti, manj fraz o združenem delu, kot da je idealno. In to je dobro. Še vedno pa nismo povsem rešeni birokratske latovščine, birokratskega jezika, ki je laž samega sebe. Lep, čist in neposreden jezik je rezultat demokratičnega sozvočja med tistimi, ki jezik javno uporabljajo, in onimi, ki jim je ta govorica namenjena.

Franc Šetinc o obveščanju

Precej nedorečenega

LETNA KONFERENCA BRESTOVEGA SINDIKATA

13. aprila je bila letna konferenca osnovnih organizacij sindikata Bresta. Prva konferenca, ki je bila sklicana za 8. april, ni bila sklepna, medtem ko je bila druga seja vzorno obiskana, skoraj s popolno udeležbo. Konferenca sama je bila dobro pripravljena, kar gre zahvala izvršnemu odboru sindikata.

Poročila o delu na posameznih področjih v preteklem letu so bila namreč osnovnim organizacijam po temeljnih organizacijah posredovane pravočasno v obravnavo, bolje rečeno, v premislek. Premislek pravim zato, ker so bila v gradivu nakazana nekatera vprašanja, ki bi morala najti odgovor v slehernem okolju, pa so, kdo ve zakaj, ostala nedorečena. Naj jih samo nanizamo: gospodarjenje v preteklem letu, nov sistem nagrajevanja, reševanje stanovanjskih vprašanj, socialne pomoči najbolj ogroženim delavcem, pojavi alkoholizma in letovanje delavcev.

Na konferenci sami je bila razprava sicer živahna, žal pa so se vprašanja vse preveč vrtela okrog stvari, ki so v bistvu že rešene.

Pojavljala so se vprašanja o izvozu ter o nujnosti izvoznih prizadevanj. Delegati so opozorili na pomanjkljivosti v obveščanju, predvsem pa na prehitre odločitve oziroma prekratke roke za čas obravnav in posvetovanj v delovnih okoljih. To se sicer ne dogaja pogosto, opozorilo pa je vsekakor pravilno.

Izpostavili so tudi vprašanje inovacij, ki morajo v naši praksi kmalu najti ustrezno mesto, pa tudi formalno ureditev s sporazumom.

Tudi nešteto krat ponavljana vprašanja kot so financiranje centra usmerjenega izobraževanja v Postojni, delovni čas in druga, so ponovno našla mesto v razpravi.

Najpomembnejši prispevek in odgovore na večino zastavljenih vprašanj je dal glavni direktor Anton Kraševac, ki je jasno orisal sedanji gospodarski trenutek, razmere na tržišču, bodisi v dobavi surovin bodisi v prodaji naših izdelkov. Utemeljil je nujnost večjega izvoza. Priказal je naše likvidnostno stanje in letošnje kreditne obveze. Poudaril je pomen novega sistema vrednotenja zahtevnosti del in nalog, ki pa ga moramo še dograjevali.

Njegova razprava se je povsem ujemala z razmišljanji ostalih delegatov o zastarelosti tehnologije, o nujnosti, da dosega gospodarski načrt, da spoštujemo dogovorjene roke pri interni kooperaciji, skratka, da se obnašamo čim bolj odgovorno.

Delovni načrt, ki si ga je konferenca zastavila za leto 1983, je v bistvu le nadaljevanje začtega dela na vseh področjih, kjer Brestovi delavci živimo in delamo.

V. Šega



Z letne konference Brestovega sindikata

Zastarele in dotrajane naprave

STANJE KOTLARN NA BRESTU

Brest ima svojih devet temeljnih organizacij raztresenih praktično po vsej občini, kar na najrazličnejših področjih našega dela povzroča vrsto težav. Eno izmed bistvenih področij, kjer so tovrstne težave še posebej opazne, je prav energetika oziroma preskrba obratov s tehnološko in toplotno energijo.

Takšna raztresenost proizvodnih obratov po občini je z vidika smotrne in racionalne proizvodnje in potrošnje vseh vrst energije zelo neugodna. Od devetih temeljnih organizacij jih ima namreč kar šest svoje termoelektrične postaje in tudi vse druge energetske objekte, ki jih zahtevata proizvodnja povišanja in plošč.

Ta razdrobljenost energetskih postaj oziroma objektov, če se omejimo samo na kotlovnice, pa seveda zahteva tudi toliko več stroškov, več vseh mogočih stroškov, več različnih rezervnih delov in drugega materiala, manjšo možnost za avtomatizacijo in podobno. Istočasno pa se nenehno ubadamo s težavami, kako vsem kotlarnam preskrbeti gorivo za nemoteno proizvodnjo toplotne energije.

V takšnih razmerah je o kakšni racionalizaciji pridobivanja oziroma proizvodnje toplotne energije v sedanjih kotlarnah zelo težko govoriti. Poleg tega, da so vsi kotli, z delno izjemo v Pohištvu, zelo stari in dotrajani, tudi ni nikjer možnosti za posodobitve zaradi njihovega premajhnega učinka.

Sicer pa si poglejmo vse kotlarne.

TOZD IVERKA. Kotla nemške proizvodnje skupne zmogljivosti 8,14 megavatov, kurjena izključno z mazutom in s termo oljem, sta bila postavljena med izgradnjo tovarne leta 1975. S potrebno toplotno energijo se poleg Iverke oskrbuje tudi Tapetništvo in delno še centralno skladišče gotovih izdelkov, čeprav ima skladišče montirane ogrevalne naprave v vseh svojih šestih halah.

S priključitvijo Tapetništva je poraba energije za ogrevanje in tehnologijo delno že presešla zmogljivosti kotlarne in zato tudi ni mogoča nikakršna dodatna obremenitev več. Poleg tega pa se na obeh kotlih pojavljajo že tudi okvare in zato so potrebna večja rekonstrukcijska dela, ki so v glavnem že opravljena.

TOZD POHIŠTVO. Oba kotla v tej kotlovnici sta parna; eden je izdelek zagrebške tovarne parnih kotlov iz leta 1962, drugi pa je nemške proizvodnje in je letnik 1969. Kurišče pri obeh kotlih je prirejeno za kurjenje z več vrstami lesnih ostankov in za kurjenje z mazutom. Zmogljivost obeh kotlov za okrog 30 odstotkov presega sedaj potrebno potrošnjo toplotne energije pri normalnem obratovanju, ko znaša skupna proizvodnja pare za ogrevanje, pa tudi za tehnologijo, okrog 14 ton na uro.

TOZD JELKA. Preskrba s toplotno energijo je dokaj kritična, saj oba plamenoceвна toplovodna kotla s prigradenim poševnim kuriščem za ročno kurjenje lesnih ostankov proizvedeta približno 0,93 megavata toplotne energije; vemo pa, da je v zimskem času potrebne kar okoli 1,7 megavata.

Zaradi majhne in utesnjene kotlovnice, ki ne ustreza predpisom o graditvi energetskih objektov, so upravljanje, popravila in tudi čiščenje kotlov zelo otežena. Kakršnakoli posodobitev sedanje kotlovnice je neizvedljiva, ker že tako in tako kotlovnica ni postavljena na pravem mestu. V preteklih dveh letih sta bila oba kotla zaradi popolne dotrajanosti sicer v celoti obnovljena, zamenjan pa je bil tudi kovinski dimnik.

TOZD MASIVA. Trenutno je s preskrbo toplotne energije za tehnologijo in ogrevanje najbolj kritično prav v Martinjaku. Imajo namreč samo en lokomobilni parni kotel Wolf, star 42 let, ki je v zimskem času nenehno popolnoma obremenjen, povrh vsega pa je tudi v zelo slabem stanju. Nenehne težave so s posameznimi netesnostmi na spojih in s korozijskimi razjedami. Prekratko je tudi kurišče za lesne ostanke, zato ga je treba vsako leto znova prezidati. Maja bo namesto starega pregrevnika pare, ki je popolnoma uničen, postavljen nov. Obnoviti pa nameravajo tudi prednjo cevno steno.

Glede na to, da ima tovarna samo en kotel, lahko pride do zelo kritičnega položaja in celo ustavitve proizvodnje, če pri kotlu karkoli odpove. Naj še omenim, da je tudi dimnik v zelo slabem stanju.

TOZD GABER. Ta temeljna organizacija ima en parni kotel, ki je še starejši kot tisti v Martinjaku. Kotel v zadnjih desetih letih ni imel kakšnih bistvenih okvar. Občasno se sicer pojavi kakšna manjša netesnost, ki pa jo sproti in brez težav popravijo. Zmogljivost kotla komaj ustreza trenutnim potrebam tovarne po ogrevanju, tako da kakšna dodatna obremenitev sploh ne pride v poštev.

TOZD ŽAGALNICA. Kotlarna že z gradbenega vidika ni pravil-

no postavljena. Streha ni ustrezna, ni zadovoljivega prezračevanja, rešeno ni vprašanje odlaganja kuriva (lesni ostanki), prostor pod kuriščem pa je stalno zalit s talno vodo.

Oba postavljena kotla sta zelo stara (letnika 1930 in 1941), kar že samo po sebi pove, da sta v vseh pogledih zastarela in dotrajana. Prav tako kot za kotel na Gabru tudi za ta dva kotla že okrog 15 let ni mogoče dobiti nobenih originalnih rezervnih delov. Ko smo lani postavili še en dimnik, je preskrba s toplotno energijo zadovoljiva in zato lahko poleg prostorov Žagalnice ogrevamo tudi prostore mehanične delavnice na Melesu.

Letos pa načrtujemo tudi postavitev naprave za vpihovanje žagovine v kurišče.

*

Glede na trenutno stanje v vseh naših kotlovnicih (razen v Pohištvu) je zelo težko oceniti, koliko časa bodo naprave še sposobne za obratovanje. Ker pa je vzdrževanje dobro in ker do okvar običajno ne prihaja zaradi nevestnega upravljanja, pač pa zaradi dotrajanosti materiala, se lahko zgodi, da bodo kotli vzdržali še pet ali pa še celo več let. Vendar pa so druge, večje težave, in sicer v tem, ker so vsi kotli (razen v Pohištvu in Žagalnici) v zimskem času obremenjeni čez svoje zmogljivosti, kar še dodatno kvarno vpliva na njihovo življenjsko dobo.

Prav zaradi omenjenih kritičnih razmer v preskrbi z energijo na Brestu se ustrezne strokovne službe zelo intenzivno ukvarjajo z reševanjem teh vprašanj, kar je tudi sicer zajeto v srednjeročnem načrtu delovne organizacije.

J. Telič

OBVESTILO

AVTO MOTO DRUŠTVO CERKNICA obvešča vse voznike motornih vozil in še posebej člane društva, da bo naše območje obiskal testni kombi Avto moto zveze Slovenije.

Ob testu vozila pregledajo in nastavijo vžig motorja ter izogrevanje, opravijo pa še splošni test motorja.

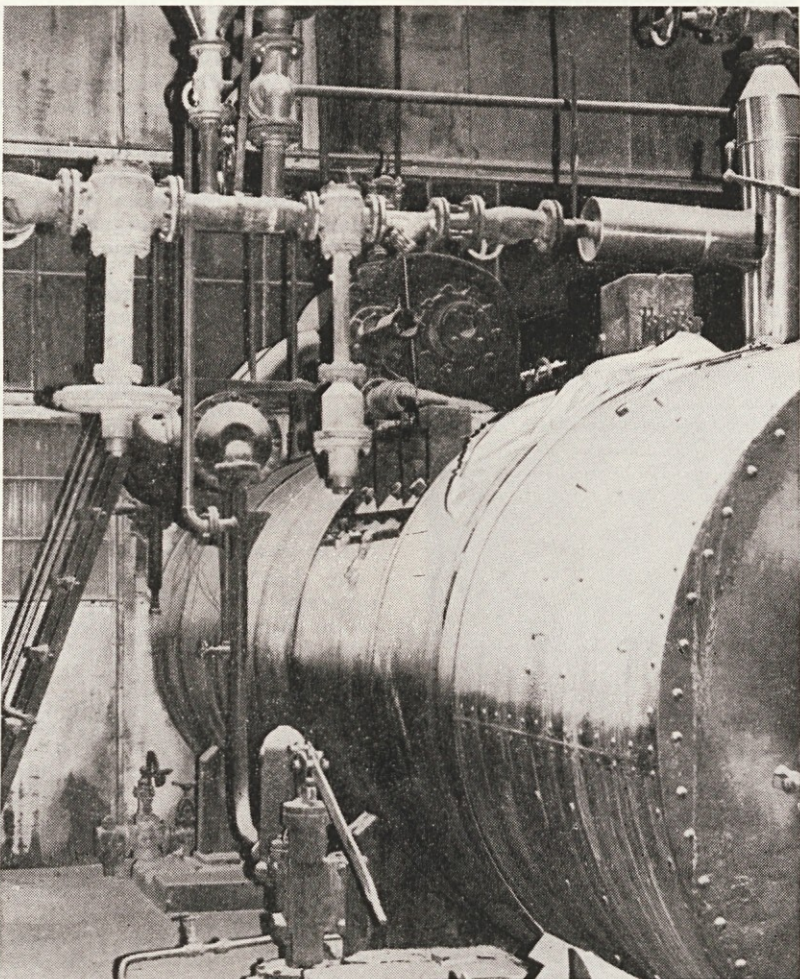
Testirni kombi bo

23. in 24. maja v Cerknici pred prostori društva,

25. in 26. maja v Starem trgu,

27. maja v Novi vasi.

Pripeljte svoja vozila in izrabite ugodnost, ki se vam nudi kot članu Avto moto zveze!



Kotel-veteran v naši ŽAGALNICI



Dobava hlodovine na JELKO

Manj formaldehida v iverkah

Sproščanje formaldehida iz iverčnih plošč, ki so vezane z ureaformaldehidnim lepilom, je znan problem. V zadnjih letih so se v razvitem svetu, še posebej v Zahodni Evropi in Ameriki, začele pojavljati vedno ostreje zahteve po zmanjševanju prostega formaldehida v stanovanjskih in drugih prostorih.

Med materiali, ki jih uporabljajo v modernem gradbeništvu, so tudi iverne plošče. Te pa zaradi veziva vsebujejo presežek prostega formaldehida, ki znaša od 0,02–0,2 odstotka teže končnega izdelka. Sproščanje formaldehida iz plošč poteka izredno počasi. Tudi nekaj let.

Za uporabo v gradbeništvu, vključno z notranjo opremo, so po zahtevah dopustne iverne plošče, ki spadajo v emisijske razrede E1, E2 in E3.

Do lanskega leta smo v naši tovarni izdelovali le plošče E3 kvalitete. To pomeni, da je bilo lahko v 100 gramih popolnoma suhe plošče 30 do 60 miligramov prostega formaldehida, določene po perforatorski metodi.

Kupci pohištva v tujini pa vedno bolj zahtevajo samo pohištvo, ki je izdelano tako, da ustreza normam držav, kamor ga naši proizvajalci prodajajo. Da bi proizvajalci pohištva te norme lažje dosegli, potrebujejo ustrezne iverne plošče. Za sedaj zadoščajo plošče E2 kvalitete, ki vsebuje 10 do 20 miligramov prostega formaldehida.

Za zmanjšanje prostega formaldehida v ploščah imamo vrsto metod. Najbolj praktična je ta, da uporabljamo lepilo, ki vsebuje manj formaldehida.

INA Nafta Lendava je skupaj z biotehniško fakulteto in proizvajalci ivernih plošč preteklo leto razvila novo lepilo Lendur 114, ki ustreza proizvodnji ivernih plošč E2 kvalitete. Tudi drugod po Jugoslaviji se že pojavljajo zlasti novi proizvajalci lepil z moderno tehnologijo, ki proizvajajo ustrezna lepila.

Da bi popolnoma osvojili proizvodnjo ivernih plošč E2 kvalitete, je potrebno zbrati od proizvajalcev plošč okvirne količine plošč. Proizvajalec lepila si mora dobiti atest o kvaliteti lepila za proizvodnjo plošč E2 kvalitete.

Nabaviti si moramo še dodatno laboratorijsko opremo. Le tako bomo lahko sami opravljali potrebno kontrolo o prisotnosti prostega formaldehida v ivernih ploščah.

Dokler bomo proizvajali sorazmerno majhne količine ivernih plošč E2 kvalitete, je potrebno uvesti barvanje lepila s posebnimi barvili. Tako bomo dosegli lažje ločevanje plošč v skladišču in v odpremi. Podpreti moramo tudi vsa prizadevanja in raziskave, da bi bili čim prej sposobni proizvajati tudi plošče E1 kvalitete, ki vsebujejo do 10 miligramov prostega formaldehida. Te plošče uporabljajo izključno v gradbeništvu.

D. Ponikvar

Resda večje vključevanje v izobraževanje ob delu in iz dela še vedno ovirajo ta način izobraževanja premalo prilagojene metode izobraževalnega dela. Še močneje pa ga ovirajo zastoji v uveljavljanju načela nagradenja po delu in delovnih rezultatih. Uravnilovka pri osebnih dohodkih ali pa njihovo diferenciranje na podlagi raznih nedelovnih dohodkov izničujejo interes delavcev in delovnih kolektivov za boljše strokovno usposobljenost, izpopolnjevanje in dvigovanje kakovosti dela, njegove organizacije in sistema upravljanja.

Vse dokler osebnih dohodkov delavcev ne bomo utemeljevali s storilnostjo njihovega dela, bosta permanentno izobraževanje ob delu in iz dela pastorka našega usmerjenega izobraževanja, leto pa bo prikrašeno za razvojne spodbude iz drugih delov družbene reprodukcije združenega dela.

*

Izhod iz razvojne krize, s katero se danes soočamo doma in tudi v svetu, moramo poiskati v ustvarjalnosti in inovacijah na vseh področjih družbene reprodukcije in družbenogospodarskega življenja. Opiranje na lastne sile nam mora pomeniti opiranje na ustvarjalno delo in novo, produktivno znanje, ki bosta zmogla sestavo družbene reprodukcije razvojno, smotrno in gospodarno preoblikovati s sredstvi, s katerimi razpolagamo. To je edina realna politika, ob kateri sočasno vzgajamo in izobražujemo kadre in delovne ljudi tudi za bodočnost, ko bo tvorna duhovna ustvarjalnost postala še pomembnejši dejavnik razvoja.

Tudi odpiranje v svet ni za nas le povečanje izvoza. Zavedati se moramo, da mora naša kratkoročno tako poudarjena izvozna orientacija prerasti v dolgoročno, čim bolj enakopravno vključevanje našega združenega dela v mednarodno delitev dela. Torej ne za vsak izvoz blaga in storitev, temveč usmeritev v mednarodno menjavo, ki bo vsebovala več ustvarjalnega in bolj produktivnega dela. Zato si moramo prizadevati, da bo naša invencijsko-inovacijska ustvarjalnost nenehno naraščala. To je tudi pogoj, da se bo naša uvozna tehnološka odvisnost postopoma zmanjševala.

Katja Vadnal na problemski konferenci ZKS

Spet nekaj primerjav

LANSKO GOSPODARJENJE V SLOVENSKEM LESARSTVU

Že drugi mesec mineva, odkar smo obravnavali gospodarjenje na Brestu v letu 1982 in sprejemali obračune. Kakor smo mi v delovni organizaciji potrebovali čas, da smo zajeli vsa dogajanja v prejšnjem letu in napravili dokončni obračun, tako tudi druge ustanove, predvsem pa služba družbenega knjigovodstva, zbirajo in obdelujejo podatke o organizacijah družbenega dela. Za nas so najbolj pomembni podatki o gospodarjenju slovenskih lesarjev. Le-te je po podatkih republiške službe družbenega knjigovodstva zbralo splošno združenje lesarstva Slovenije in jih posredovalo vsem članom splošnega združenja — torej tudi Brestu.

Po tem uvodu je verjetno tudi bolj razumljivo dejstvo, da so nam podatki in komentar o gospodarjenju v letu 1982 posredovani šele sredi letošnjega aprila, ko se že srečujemo z novimi težavami pri gospodarjenju v letu 1983.

Od vseh podatkov, zbranih v gradivu splošnega združenja lesarstva, smo izbrali nekaj zanimivejših kazalcev, in sicer za povprečje slovenske lesne industrije ter za nekatere delovne organizacije, ki so Brestu sorodne po velikosti, pa tudi po proizvodnih usmeritvah. Vendar res samo sorodne, kajti popolne primerljivosti ni, saj so dejavnosti, ki jih opravljajo večje delovne organizacije, velikokrat zelo različne.

Vendar iz celovitosti medsebojno prepletenih podatkov lahko kljub temu ugotovimo uspešnost poslovanja posameznih delovnih organizacij, pa tudi različice pri posameznih delovnih organizacijah na nekaterih področjih.

Nekaj kazalcev je zbranih v tabeli, za podrobnejše obrazložitve pa moramo uporabiti še dodatne informacije.

Oglejmo si najprej kazalce **družbene produktivnosti**. Kot osnovni kazalec nam služi **dohodek na delavca**. Vendar je v zdajšnjih družbenoekonomskih razmerah dohodek v veliki meri posledica administrativnih ukrepov in izgubi na medsebojni primerljivosti, še posebej, če bi delali primerjave med panogami.

Naj to trditev pojasnim. Dohodek, ki je razlika med celotnim prihodkom in porabljenimi sredstvi, je odvisen od cen in količin naših proizvodov, pa tudi cen in količin vhodnih materialov. Če zanemarimo amortizacijo po predpisanih stopnjah, vidimo, da prav cene najbolj vplivajo na velikost dohodka. Ob omejevanju naložb se moramo namreč zavedati, da zgolj z intenziteto dela ni mogoče večati fizične produktivnosti.

Rezerve so sicer še v organizaciji poslovanja, vendar ob omejevanju uvoza ter ob pomanjkanju posameznih surovin in reprodromaterialov na domačem trgu — s tem pa prihaja do trganja reprodromaterialov celot in zastojev ter prekinitev v proizvodnem procesu — tudi z boljšo organizacijo dela ne moremo nadomestiti zamujenega. Da o kvaliteti materialov sploh ne govorimo.

Obenem pa tudi števila režijskih delavcev ne moremo zmanjšati, saj pravzaprav že s sedanjim komaj zadovoljujemo vsak

dan večje zahteve predpisov in ukrepov.

Mogoče je ta uvod nekoliko preobširen, vendar menim, da bo pripomogel k razumevanju samih rezultatov v lesni industriji, pa tudi rezultatov odbranih delovnih organizacij, za katere lahko ugotovimo, da niso dobri.

Pri tem ne smemo pozabljati na lastne notranje slabosti v samih delovnih organizacijah, z odpravo katerih bi te rezultate prav gotovo lahko izboljšali. O njih smo že večkrat pisali, zato jih ne kaže ponavljati. Mednje pa prav gotovo sodijo: spoštovanje dogovorov in delovnih obvez, spoštovanje rokov, kvaliteta izdelkov, delovna disciplina in podobno.

Lani je od odbranih delovnih organizacij samo Lesna iz Slovenj Gradca dosegla nižji dohodek na delavca kakor Brest. Obe pa sta pod povprečjem lesne industrije. Razmerje Bresta do povprečja lesne industrije pa je pravzaprav enako kot leto poprej, saj je porast v primerjavi z letom 1981 v lesni industriji 15 odstotkov, v Brestu pa 16.

Drugi kazalec produktivnosti — **čisti dohodek na delavca** — nam pokaže delež dohodka za razporeditev v delovni organizaciji. Tudi ta je v Brestu kar za 7 odstotkov nižji, kot je povprečje lesne industrije, kljub temu da je v lesni industriji ta kazalec v primerjavi z letom poprej le 7 odstotkov, v Brestu pa 10. Nižji čisti dohodek od Bresta sta od omenjenih delovnih organizacij ustvarila še Lesonit in Lesna. Vidimo torej, da so v bistvu v vseh delovnih organizacijah lesne industrije obresti od kreditov zelo visoke, in sicer so v največji meri posledica pomanjkanja virov za pokrivanje obratnih sredstev.

Zaradi prenizkega dohodka in čistega dohodka je tudi večina obravnavanih delovnih organizacij zaključila leto 1982 z izgubo. Med njimi sta poslovali brez izgube samo Savinja in Javor, s tem da je devetmesečno obdobje tudi Javor zaključil z izgubo. Izgube v Marlesu in Alplesu so le neznatne, medtem ko so v Lesni, Lesonitu in Meblu sorazmerno velike. Tudi Brest je leto 1982 zaključil z izgubo, ki pa je manjša od leta 1981, pa tudi od devetmesečnega obdobja 1982. V slovenski lesni industriji pa se je znesek izgub v primerjavi z letom 1981 povečal kar za 82 odstotkov. Tudi to je eden od kazalcev o težkih pogojih gospodarjenja v lesni industriji.

Kazalec ekonomičnosti — **celotni prihodek v primerjavi s porabljenimi sredstvi** — nam pove, koliko celotnega prihodka smo ustvarili z enoto porabljenih sredstev (materialni stroški in minimalna amortizacija). Iz podatkov vidimo, da so le tri odbrane delovne organizacije nad povprečjem lesne industrije, vse druge pa pod povprečjem (med njimi je tudi Brest). Ta kazalec je v lesni industriji glede na leto 1981 padel za 2 odstotka, v Brestu pa kar za 6 odstotkov. V zadnjih mesecih preteklega leta se je ta padec nekoliko zaustavil.

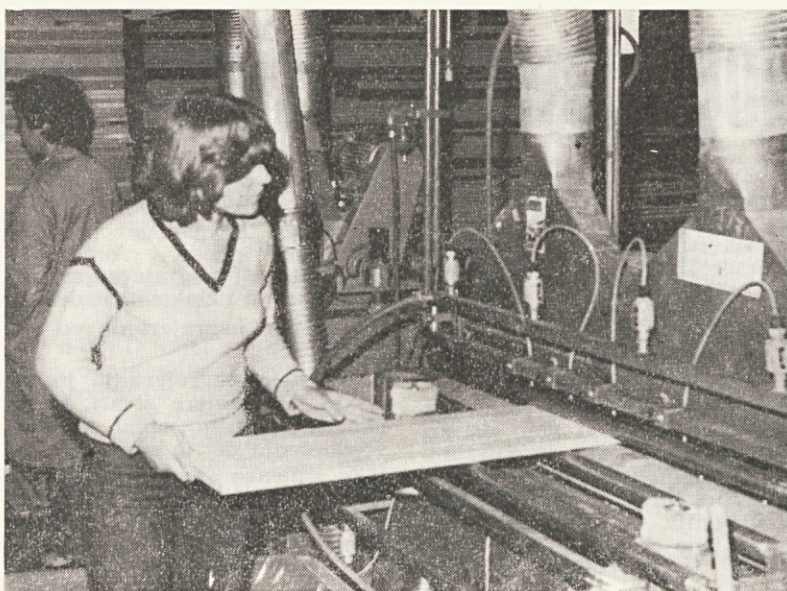
Tudi **dohodek v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi**, ki nam pove, koliko dohodka smo ustvarili na enoto vloženih sredstev, ne kaže dobrih rezultatov. Na povprečju lesne industrije so samo Alples, Marles in Javor, pri vseh drugih odbranih delovnih organizacijah pa je ta kazalec slabši. V lesni industriji je ta kazalec v primerjavi z letom 1981 padel kar za 14 odstotkov.

Tudi to je eden od podatkov, ki utemeljuje trditev, da slaba kvaliteta materialov podaljšuje čase izdelave in s tem povzroča manjšo proizvodnjo, pomanjkanje reprodromaterialov pa nabavljanje le-teh na zalogo. Zaloge gotovih izdelkov pa se povečujejo zaradi padca realnih osebnih dohodkov, ki vplivajo predvsem na nakup trajnejših potrošnih dobrin (pohištvo).

Kazalci **akumulacije** kažejo za slovensko lesno industrijo zelo velik padec glede na leto 1981; **akumulacija na delavca** za 26 odstotkov, **akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi** pa kar za 50 odstotkov. Brest ima oba kazalca veliko slabša od povprečja lesne industrije; padec v primerjavi z letom 1981 je za prvega 80, za drugega pa 67 odstotkov. Na čedalje slabšo akumulativnost lesne industrije prav gotovo vpliva velika usmerjenost v izvoz že vse povojno obdobje. Brest je v letu 1982 ustvaril približno enak delež celotnega prihodka z izvozom kot v povprečju slovenska lesna industrija. Ob slabi akumulativnosti pa se moramo zamisliti, ali bo tudi v prihodnje lesna industrija na svetovnem trgu še konkurenčna.

Pri **osebni in skupni porabi** vidimo, da je v Brestu nižja, kot je povprečje lesne industrije, in sicer za 7 odstotkov. Nižja kot v Brestu je od primerjanih delovnih organizacij le v Lesni, vendar tudi v drugih delovnih organizacijah ni veliko višja. To pa je razumljivo, saj so tudi drugi kazalci, ki smo jih omenili do sedaj, v Brestu nižji, kot je povprečje lesne industrije.

Tudi **povprečni mesečni neto osebni dohodki** so v Brestu nekoliko nižji od povprečja lesne industrije, še nižji pa so v Lesni in Marlesu. S prehodom na novi sistem nagrajevanja v Brestu se je razpon med povprečjem lesne industrije in Brestom nekoliko zaustavil. Še vedno pa se večja



Iz temeljne organizacije Pohištvo — čiščenje prahu

razpon med povprečnimi osebnimi dohodki v lesni industriji in slovenskim povprečjem. V absolutnem znesku pomeni ta razpon za leto 1982 1.576 dinarjev, v devetih mesecih pa je bil 1.516 dinarjev. To je le nekaj ugotovitev o poslovanju slovenskih lesarjev v letu 1982.

Zavedati se moramo, da nam da izbor delovnih organizacij v tabeli dobro primerjavo s poslovanjem sorodnih delovnih organizacij v regiji, pa tudi s poslovanjem večjih lesarskih delovnih organizacij. Iz podatkov pa ni videti poslovanja manjših delovnih organizacij.

Vendar menim, da bi dodatna množica podatkov bolj prispevala k nepreglednosti in s tem manjšemu razumevanju vsebinske analize. Kljub temu pa moramo poudariti, da je iz podatkov splošnega združenja lesarstva razvidno, da je večji del

manjših delovnih organizacij uspešnejši od Bresta, pa tudi od nekaterih drugih delovnih organizacij, odbranih v tem sestavku.

Tudi za temeljne organizacije v okviru večjih delovnih organizacij lahko ugotovimo, da so nekatere veliko uspešnejše od drugih. V večini pa kažejo slabše rezultate temeljne organizacije za izdelavo velikih serij ploskovnega pohištva.

Kaj lahko na koncu zapišemo za Brest?

Gledano v celoti je v primerjavi z drugimi obravnavanimi delovnimi organizacijami posloval slabše, razen od Lesonita in Lesne. Skoraj vse kazalce pa ima tudi slabše, kot je povprečje slovenske lesne industrije. Seveda pa so vse primerjave relativne, saj se za podatki skrivata še dodatna vsebina in resnica, ki ju iz samih golih števil ne moremo razbrati.

M. Širaj

Lanske izgube v lesarstvu

Po zaključnem računu za leto 1982 je bilo v lesarstvu za 417,5 milijona dinarjev izgub, kar predstavlja 5 odstotkov vseh izgub v slovenskem gospodarstvu. Nekritih izgub je bilo 239,7 milijona ali 3,7 odstotka vseh nekritih izgub v gospodarstvu Slovenije. Po absolutnem znesku je na prvem mestu proizvodnja pohištva s 187,5 milijona, proizvodnja stavbnega pohištva s 128,3 milijona in proizvodnja furnirja in plošč z 88,1 milijona dinarjev.

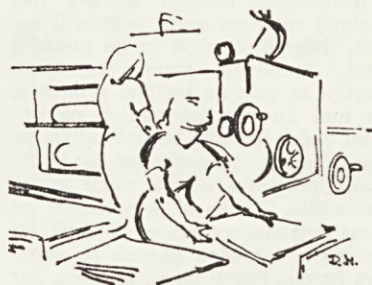
Med **proizvajalci pohištva** ima največjo izgubo MEBLO — TOZD pohištvo Nova Gorica v višini 52,7 milijona dinarjev. Pomembnejša razloga za izgubo sta preusmeritev z ameriškega trga na evropski trg, ki zahteva manjše serije s številnejšimi proizvodi, in premajhna proizvodnja zaradi pomanjkanja uvoznih reprodromaterialov.

V tej dejavnosti imata večjo izgubo še IMV — TOZD Podgorje Sentjerne v višini 27,5 milijona dinarjev in TOZD Tovarna opreme Črnomelj v višini 36,8 milijona dinarjev. Problematika obeh temeljnih organizacij se rešuje v okviru IMV Novo mesto.

Med **proizvajalci stavbnega pohištva** je poleg Platane — TOZD Lesna predelava Murska Sobota (izguba v višini 5,3 milijona dinarjev) edini izgubar LESNA Slovenj Gradec — TOZD Tovarna stavbnega pohištva Radlje. Izguba znaša 123 milijonov dinarjev in je vsa nepokrita. Ker je bilo poslovanje negativno že med letom, je bil v septembru 1982 izdelan predsanacijski program za odpravo vzrokov za nastalo izgubo po periodičnem obračunu za prvo polletje 1982. Po predsanacijskem programu je predvideno pozitivno poslovanje te te-

meljne organizacije šele v letu 1984, torej je bila izguba po zaključnem računu 1982 pričakovana.

Delovna skupina združenja je dala predloge za reševanje problematike na tehnično-tehnološkem, finančnem in prodajnem področju. Z ustrezno vključitvijo le-teh v sanacijski program lahko pričakujemo v prvi fazi bistveno zmanjšanje izgube, v drugi fazi pa pozitivno poslovanje.



Med **proizvajalci furnirja in plošč** je največji izgubar LESONIT — TOZD Vlaknene plošče. Izguba znaša 63,4 milijona dinarjev in je v celoti pokrita. TOZD posluje z izgubo od začetka svojega obratovanja. Poglavitni razlog za izgubo je neustrezna struktura virov sredstev za investicijo.

Delovna skupina združenja je njihov sanacijski program podprla in smatra, da izgube brez spremenjenih kreditnih pogojev tudi z izvedbo vseh drugih internih ukrepov in z močnejšim dohodkovnim povezovanjem ne bo mogoče odpraviti.

Iz Informacij splošnega združenja LES

Delovna organizacija	Dohodek na delavca	Doh. v prim. s povp. up. post. sred.	Čisti doh. na delavca	OD in skupna poraba na delavca	Povp. mes. neto OD na delavca	Akum.: povp. up. post. sr.	Akumulacija na delavca	Povp. up. osn. sred./del.	Izguba na delavca	CP v prim. s por. sred.	Delež izvoza v cel. prih.
	din	%	din	din	din	%	din	din	din	%	%
BREST	429.171	33	223.416	220.406	12.142	1	7.023	465.246	4.013	130	17
MEBLO	481.272	23	263.536	246.777	13.011	2	38.595	693.727	21.836	139	24
MARLES	453.176	37	266.149	223.701	12.052	5	55.492	264.418	496	143	10
ALPLES	567.205	37	349.483	268.165	14.410	5	81.850	522.961	532	152	13
SAVINJA	506.617	36	254.863	232.271	12.735	2	22.591	381.911	—	157	22
LESONIT	560.990	22	183.176	229.821	12.472	1	15.490	1.326.659	76.843	131	13
JAVOR	469.058	37	289.132	228.701	12.321	5	60.432	472.829	—	138	25
LESNA	364.576	27	197.038	211.629	11.970	2	22.861	537.026	68.530	127	10
POVPREČJE SLOV. LESNE INDUSTRIJE	466.619	37	276.666	237.358	12.789	4	56.573	436.926	11.509	140	18

Dograjevanje sistema nagrajevanja

Lani smo Brestovci sprejeli enoten sistem vrednotenja del in nalog. Po novem sistemu so ovrednotena vsa dela in naloge, po poprej sprejetih in usklajenih opisih del in nalog. Od novembra lani dalje so po novih ocenitvah obračunani in izplačani tudi osebni dohodki.

Vseskozi so bili ob sprejemanju novega sistema vrednotenja poudarjeni cilji, ki smo jih želeli uresničiti. Zato je potrebno izdelati temeljito oceno o tem, kako uresničujemo novi sistem vrednotenja in kako dosegamo zastavljene cilje.

Ob vseh razpravah o novem sistemu vrednotenja smo vedno poudarjali, da je treba izdelati in uveljaviti tudi:

— sistem nagrajevanja za uspešnost in učinkovitost dela,

— sistem nagrajevanja po minulemu delu,

— sistem nagrajevanja inovacij in še nekatere stvari, ki so nadgradnja osnovnemu sistemu vrednotenja del in nalog.

Za izdelavo sistema za nagrajevanje uspešnosti in učinkovitosti je bila imenovana posebna strokovna skupina. Naloga, ki je

zaupana tej skupini vsekakor ni lahka.

Do sedaj smo proučevali naše Brestove sisteme za nagrajevanje uspešnosti in učinkovitosti, proučevali sisteme, ki jih imajo uveljavljene v sorodnih delovnih organizacijah (Novoles, Marles, Meblo) in študirali strokovno literaturo, ki obravnava to področje. Prvi naslednji koraki bodo v okviru strokovne službe in delovne skupine predvsem v naslednjem:

— da bi pripravili sistem načrtovanja in spremljanja režijskega dela po področjih;

— da bi izbrali iz doslej uporabljenih Brestovih sistemih, sistemih sorodnih delovnih organizacij in literature najbolj ustrezne možnosti za nagrajevanje učinkovitosti;

— da bi izbrali vplivnostne elemente za posamezne skupine delavcev, oddelke in službe;

— da bi oblikovali osnutke dokumentacije za načrtovanje in ocenjevanje;

— da bi izdelali osnutek sistema za nagrajevanje učinkovitosti in uspešnosti;

— da bi vodili razpravo in vse kasnejše dejavnosti za sprejem in uveljavitev sistema za nagrajevanje uspešnosti in učinkovitosti.

V pripravi je tudi nov pravilnik o inovacijah, ki bo moral rešiti tudi nagrajevanje inovacij.

Ničesar pa vsaj sedaj ne delamo za spreminjanje nagrajevanja po minulemu delu.

Dograjevanje osnovnega sistema nagrajevanja ima namen, pripraviti sistem, kako bolje nagraditi marljivejše delavce, kako bolje nagraditi delavce, ki pri delu dosegajo boljšo kvaliteto in kako nagraditi tiste, ki delajo z družbenimi sredstvi najbolj gospodarno.

J. Otoničar

Pravnik odgovarja

Vprašanje:

Ali delavski svet temeljne organizacije lahko sklene, da so delavci v dnevih med dvema državnima praznikoma na kolektivnem dopustu?

Odgovor:

Letos pride republiški praznik 27. april na sredo in so tako v času od 24. 4. do 1. 5. po proizvodnem koledarju delovni dnevi 25. 4., 26. 4., 28. 4. in 29. 4. 1983. Za navedene dni temeljne organizacije sedaj ne morejo sklepati, da ne bodo delali in da bodo delavci na kolektivnem letnem dopustu.

V 113. členu samoupravnega sporazuma o delovnih razmerjih je opredeljeno, da delavski svet temeljne organizacije lahko odloči, da gre do delavci vsi hkrati na letni dopust, če glede na uskladitev koriščenja dopustov z drugimi temeljnimi organizacijami in glede na naravo in organizacijo dela ter na način poslova-

nja sodi, da je to primerno. Tak dopust pa mora biti glede na določila 97. člena zakona o delovnih razmerjih določen vnaprej v planu izrabe sklada letnega delovnega časa.

To pomeni, da bodo v posamezni temeljni organizaciji v zgoraj omenjenih dnevih delavci na kolektivnem dopustu lahko le, če je bilo tako predvideno že v planu izrabe sklada letnega delovnega časa, drugače pa ne.

Poleg teh določil pa je pri razporeditvi letnih dopustov vsekakor potrebno upoštevati tudi določila 96. člena samoupravnega sporazuma o delovnih razmerjih, ki pravi, da delavec izrabi letni dopust praviloma v nepretrganem trajanju in le izjemoma v dveh ali več delih, in sicer v primerih, določenih v tem sporazumu. V vsakem primeru pa mora en del dopusta trajati nepretrgoma najmanj dvanajst delovnih dni.

A. Perčič



Živahna razprava na letni konferenci sindikata Bresta

Novosti iz knjižnice

LEŠNIK R.: Prosti čas.

Znanstveno delo s področja vzgoje, izobraževanja in pedagogike prostega časa. Knjiga vsebuje sedem poglavij: Delo in prosti čas; Prosti čas — dejavnosti samoupravljanja; Prosti čas, družina in osebnost; Razumevanje prostega časa; Prosti čas in vzgoja; Prosti čas mladih; Nekaj posamičnih dejavnosti prostega časa in še dva epilogna naslova: Tovarišija in Vzgoja samoupravne kulture prostega časa.

KIAUTA L.: Bračičeva brigada.

Prvi del zgodovinske monografije o nastanku Loške brigade 23. 9. 1943, njenih bojih po Primorski in Notranjski, poimenovanju po Mirku Bračiču in njenih bojih v sestavi 14. divizije na Štajerskem.

SVETINA T.: Med nebom in peklom.

Roman v dveh knjigah opisuje kmečki družini Maslovih in Bečanovih v Brkinih in vojne razmere na Primorskem. Dogajanje romana se začne ob koncu prve svetovne vojne in traja do današnjih dni.

RIBIČIČ J.: Štrukeljček.

Zgodbica za najmlajši o deklici Polonci, ki v šoli misli na svojega malega bratca.

SKRINJAR-TVRZ V.: Kam potuje cesta.

Pisateljica v več zgodbah opisuje dogodke iz svoje lastne mladosti in mladosti svojih otrok. V občutenih opisih pa lahko spoznamo tudi lastna doživetja.

MAGDA STRAŽIŠAR MAGDUŠKA

OBISOJENCI ZIBELKE



(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

*

Mirenčkovi delavci so brž razmaknili repo na vozu, pripravili sedež, dvignili Žirovca in ga posadili nanj. Sproščen smeh, zgodbe, dovpti in šale so tretjino prisotnih, pa tudi Žirovca, spominjali na prijetni večer ličkanja koruze pri Ozimniku. Vesela dobrodošlica je iz Žirovca pregnala temne misli in ga razvedrila. Z roko si je prepeljal po glavi tisti svoj zamaščen klobuk, ko so mu hudomušna očesa že naga-jivo žarela. Potlej pa so iz njega kar vrele domislisce in šale.

Samo za hipec si je oddahnil, pa ga je od drugega voza že spodbudil sivolasi Štefuc: »Hej, Žirovc! Premakni že tisto tvojo kلافeto, da bo spet kaj slišati izpod nje!«

Izzvani Žirovc je dvignil svoj glas: »Pravkar sem se spomnil, Štefuc, kako sva nekoč prenašala lojtre pod dekliskimi okni.«

»Le povej, Viktor, da bodo mladi vedeli, kako smo rogovilili, ko nam je cvetela mladost! Pa tudi starejši radi obudimo spomine na nekdanje skrite stezice,« se je hahljal Štefuc. Žirovčeve roke so hitele obrezovat repo, izmed zob pa so se vsipale zgodbe, kako sta s Štefucem tihotapila drug drugemu v zelnik, čeravno je bilo tisto zelje za oba prekislo. Vse je še malo zaobrnil, raztegnil, posolil, popoprjal in po svoje zabelil. Ker mu je Štefuc vra-

čal v enaki meri, je bilo razpoloženje delavcev na višku dobre volje in smeha.

S parom konj so pripeljali še en voz repe s polja in že hiteli prepregati konje v voz z naloženo repno cimo.

»Tudi Lojz bo vsak čas pripeljal svoj voz repe, da vam bo šlo hitreje od rok, ko ste že utečeni,« je dejal voznik, počil z bičem in pognal s cimo na polje...

Nadaljevali so z delom, ki se jim je zdelo kot zabava. Razdirali so ve-sele in debele, besedo pa so dali tudi mlajšim, ki so pogruntali marsikatero, od starih že pozabljeno, pa v mladih glavah znova porojeno in pretehtano modrost. Deževalo je spodbudno priznanje in glasen krah kot nagrada mladim za sodelovanje.

V to razpoloženje se je prikazal Mirenček stisnjenih ustnic in s sen-co v očeh. Njegovi ljudje so uganili, da je nekaj narobe in se spogledali. Žirovc pa je zaverovan v svoje delo ravno končal dobro šalo in sprožil nov smeh, ki je razorožil tudi Mirenčka. Stopil je k njemu in že vedro dejal: »Viktor, pojdi z menoj! Nekaj se morava pogovoriti!«

V trenutku je Žirovca spet obšla notranja napetost, da je z roko prepeljal svoj klobuk na oči, kot takrat ob prihodu. A je tudi ta njegova kretnja sprožila nov val smeha med veselimi delavci. Šepal je ob Mirenčku in trdo postavljaj berglji,

da je kar odmevalo po veliki obokani veži. V prostorni kmečki izbi ga je na koncu dolge družinske mize že čakal oblazinjen stol, na mizi pa krožnik s kurjo pečenko, krompir-jem in solato.

»Vsedi se, Viktor, in dušo si priv-veži!« je prijazno velel Mirenček in mu pomagal na sedež.

»Zgodaj je še za južino in tudi la-čen nisem,« je goltnil Žirovc.

»No, pa začni z domačo sapico, Viktor!« mu je ponudil silce slivov-ke, ki jo je na dušek izpil.

Še steklenico vina in dva kozarca je prinesel Mirenček na mizo, a v sebi usklajeval dvome in vprašanja s strašno sumnjo...

Žirovc pa zares ni mogel jesti, ker ga je težila nekakšna slutnja, ki ji ni vedel ne vzroka ne imena. Še posebno, ker je bil prvič v tako ozkem stiku z Mirenčkom. Mora si priti na jasno! V zadregi je prepeljal klobuk po glavi in bleknil: »Rad bi vedel, kaj imate za bregom, gospo-dar! In kje je Ozimnik?«

Mirenček mu je takoj odgovoril: »Ozimnik se je prilepil na stol v naši brusilnici. Samo trenutek pro-sim, Viktor! Stopil je iz izbe v kuhinjo, kjer je snahi nekaj naročil. Spotoma je z očmi ošvrknil postavo na stolu, ki menda še vedno pričakuje svoje striženje.«

Vrnil se je in prisedel k Žirovcu: »Ali morda veš, Viktor, kdaj, kje in zakaj so partizani ostrigli Ozim-nika?«

Žirovc se je v sebi kar oddahnil: »I, kaj ne bi vedel! Saj so ga ostrig-li z mojim strojčkom na njegovem dvorišču.«

»Viktor, še to mi povej: so ga zaradi Mateja?« je poprašal Miren-ček.

»Po njihovih besedah bi sodil, da so da ostrigli zato, ker so ga zalo-tili z domobransko propustnico in s praznim vozom. Vest o pogrešanem Mateju pa so sprejeli kot nepotrije-no,« je odvrnil Žirovc.

»Torej tako? Hvala, Viktor! Čud-no, da me o tem niso obvestili. No, vidiš, to sem hotel vedeti. In ta tvoj

Ozimnik se je spravil nadme s proš-njo, naj ga ostrijem. Odklonil sem. Ali bi ga ostrigel morda ti, Viktor?« je zvito vprašal Mirenček.

Žirovc se je malo zmedel? »Jaz? Hmm... da... Mislim, da bi Ozim-nik raje pogoltnil lastni jezik, kot mene prosil za to uslugo... Hm, jaz pa bi mu ustregel samo pod po-gojem, da najprej vrne Mateja dru-žini in spoštuje našo gospodinjo, kot se spodobi!« je odločno pribil.

»Torej tak fant si, Viktor! Še do-bro, da sem preveril! Ob prvi priložnosti bova pila bratovščino. Zdaj pa še nekaj: obveščen sem, da si je Matej včeraj jutraj s pločevino prerezal žile na levici. Poskus samomora. Doktor Trnovec mu je nu-dil prvo pomoč. Obvezanega so pre-mestili v malo sobico h Kaprolu. Ugotovili smo, da je tisti domobran-ski narednik v okviru svojih možno-sti kar dober fant. Veš, Viktor, od-ločno je prepričan, da Mateja v mestne zapore...« se je Mirenčku milo storilo, da je premolknil.

Presenečeni Žirovc je skoraj po-zabil na svoja odprta usta; pa je ujel sogovornikovo desnico, jo stis-nil in slovkopal: »Jaz... jaz... sem mislil, da ste Ozimnikov prija-telj... Zdaj pa... Oh, kako rad bi videl Mateja, če bi bilo kako mo-goče...!«

Kar z rokavom si je potegnil čez oči, ker se je zasramoval ganotja. A Mirenčku tudi to ni ušlo. Potrep-ljal ga je po rami: »Zdaj pa le jej, Viktor, ker vidim, da ti je odleglo! Ta čas bom pa jaz pogruntal, kako bi te prepeljali v trg in nazaj...« Zakoračil je po sobi in se izmuznil v vežo. Potlej je stopil v mlin in na žago, ki je rezala hlodovino za Fe-delakov senik.

Ko se je vrnil v izbo, je veselo ugotovil, da je Žirovc s tekom po-spravil izdatno malico. »Bravo, Vik-tor! Tako je prav. Pa še nekaj ko-zarcev vina si privošči za korajžo in za pot!« je živo poblisnil z očmi. Natočil je in dvignil čašo: »Trčiva in izpijva, Viktor, na zdravje in najino prijateljstvo!«

»Da, da. Na zdravje in prijatelj-stvo...« je v zadregi čivknil Žirovc,

a se ovedel in dodal: »Pa še na zdravje vseh poštenih in dobrih lju-di ter na — Matejevo vrnitev...«

»Točno tako, Viktor! Na Matejevo vrnitev!« je potrdil Mirenček in znova natočil, da sta potrdila svojo veliko željo.

Prisedel je in zaupljivo šepetal: »Viktor! Prišel si kot naročen, ker sem zjutraj naročil Marjanci, naj govori s teboj... Dobro sem pre-tehtal možnost za tvoj obisk pri Mateju. Najprej morava zamenjati evidenčno tablico na vozu! Tu imaš mojo mlinarsko knjižico, ki je po-trjena z nemškim, domobranskim in župnijskim žigom. Dobro jo shrani in pokaži le v sili. Pazi, da ne po-gleda vanjo Ozimnik. Za slučajne patrulje (tudi za partizanske) je za-silna izkaznica že tablica na vozu. Peljal boš moko v farovž in Ozim-nika k frizerju. Mimo Kaprola vozi zelo počasi, ker te bo ustavil ne-kdo, ki ti bo pomagal v župnišče in naprej. Danes in jutri bodo čakali na mojo pošiljko. Lepo mi pozdravi Kaprola in mojo sestro. Mateju na-roči, naj bo pogumen, ker ga bomo pretihotapili v lepši kraj! Ozimniku lahko mimogrede namigneš, naj gre s teboj obiskat Mateja v domobran-ski arest. Toda, Viktor! Bodi z njim zelo previden, saj ga poznaš bolje kot jaz! Zaupam ti, Viktor, saj si celo Nemcem izpulil brejo kravo! Pa še sanja se ti ne, da smo tisto tvo-jo zmago pri nas pošteno zalili! Srečno, Viktor!« je stisnil invalidovo roko tako močno, da so mu prsti kar zagomazali...

Nato ga je spremil k vozu, kjer sta se Ozimnikova konja gostila z deteljo. V roke mu je dal svojo ta-blico in klešče: »Tole boš znal ti naj-bolje pritrditi, Viktor! Tisto vaše na-pisano 'veleposestvo' naj pa na hlevskem oknu počaka tvoje vrnit-ve!« in že je mrknil v vežo. Žirovc se je lotil zamenjave tablic in bil spet presenečen, ko je prebral: Pa-vle Kosec, mlinar, Dolga vas.

(Se bo nadaljevalo)



NAŠE MALO MESTO

V prejšnji številki našega glasila smo pisali o težavah občinske knjižnice, pa tudi o njenih prizadevanjih, kako približati knjigo čimveč bralcem. Tem prizadevanjem pa vsekakor ni v prid sedanji urnik knjižnice, ki bralcem obisk skorajda onemogoča. Le enkrat v tednu je namreč odprta do 18. ure, sicer pa se njena vrata zapro ob 15. uri, torej tedaj, ko zaposleni končajo z delom, učenci, dijaki in študentje pa se šele vrnejo domov. Kdaj in kako torej v knjižnico?

TUDI LETOS POHOD NA SLIVNICO

V sodelovanju športnega društva Sovica iz Grahovega in planinskega društva Cerknica bomo tudi letos organizirali tradicionalni pohod za praznik dela na Slivnico.

Priporočamo, da se vsi udeleženci pohoda zberejo na zbornih mestih v Cerknici (pred Brestom), Begunjah in Grahovem med 8. in 9. uro zjutraj. Povzpeli se bomo na Slivnico do gostišča, kjer bo kontrolno mesto za vse udeležence. Tam bodo tisti, ki sodelujejo na pohodu že tretjič, dobili posebne našitke PD Cerknica, ostali pa posebne izkaznice pohoda. Zatem se bomo spustili do koč lovskega društva Grahovo, kjer bodo množična športno-rekreacijska tekmovanja.

Vse občane vabimo, da se odpravijo na Slivnico in tako prispevajo k praznovanju 1. maja — delavskega praznika.

Spet o Cerkniškem jezeru

INFORMACIJA O IZDELAVI ŠTUDIJE O SPREJEMLJIVOSTI VODNOSKUPNOSTI IZRABE CERKNIŠKEGA JEZERA

Že dolgo časa ugotavljamo vrsto navzkrižnih interesov o namembnosti Cerkniškega jezera. Znano je, da se posamezniki ali posamezne ustanove zavzemajo za izgradnjo akumulacije, drugi spet za osušitev, tretji pa za ohranitev naravnega okolja, takšnega kot je. Zato je skupščina Socialistične republike Slovenije v družbenem planu za obdobje 1981—1985 opredelila nalogo, da je treba izdelati študijo, ki bo pokazala naravne možnosti in vse probleme, ki se lahko pojavijo pri takih ali drugačnih posegih v ta prostor.

Dejstvo je, da postaja vprašanje energije iz dneva v dan pomembnejše, da pomanjkanje električne energije že resno ovira družbeni in gospodarski razvoj in da so vodni energetski viri za razliko od premoga in nuklearnega goriva obnovljivi viri energije. Zato je v zadnjem času vodna energija še toliko pomembnejša.

Da bi se dokopali do podlage za nekoliko resnejša razmišljanja, kakšne posledice bi bile, če bi iz sedanjega presihajočega Cerkniškega jezera napravili akumulacijsko jezero in bi vodo uporabili za hidroelektrarno, bo letos izdelana posebna anketa na samem terenu. Anketirali bi vsa gospodinjstva, kartirali izrabo zemljišč po posameznih parcelah, kartirali objekte in lokacije ter popisali obrate sekundarne in terciarne dejavnosti.

Pogledati bo treba sedanje planske akte, urbanistično dokumentacijo, družbene plane in sektorske plane občin Cerknica, Logatec, Postojna in Vrhnika.

Ugotoviti bo treba sedanje stanje prometnega omrežja ter za-

beležiti spomenike naravne in kulturne dediščine, pa tudi rastlinstvo in živalstvo na tem območju.

Na osnovi zbranih podatkov bo pripravljen predlog o izbiri prostora in o izbiri modela naseljitve glede na želje in potrebe prebivalcev.

Delo na terenu bo potekalo letos od aprila do septembra.

V tej fazi ne gre še za nikakršno dokončno opredelitev, gre le za iskanje podlage za morebitno odločitev o akumulaciji. Zato prosimo krajanje, naj tistim, ki bodo anketirali, omogočijo hitro in učinkovito delo brez kakršnekoli živčnosti ali podobnih nevšečnosti, saj gre samo za raziskavo, ne pa za odločanje. Če pa hočemo, da bo morebitno odločanje kasneje kakovostno in z znanimi posledicami, potem je raziskava nujna.

Namen tega sestava je torej povedati občanom, za kaj pri tem pravzaprav gre, da zaradi neobveščenosti ne bi prišlo do posameznih zapletov in težav in da zato delo pri anketi ne bi bilo takšno, kot je zaželeno.

T. Kebe

LETNE ŠPORTNE IGRE SOZD SLOVENIJALE

Tudi letos v okviru SOZD Slovenijales pripravljajo letne športne igre, ki bodo 25. junija v Logatcu in na katerih bo sodeloval tudi BREST.

Organizator oziroma pokrovitelj iger je KLI Logatec. Tekmovanje bo v naslednjih panogah:

- mali nogomet — moški,
- odbojka — moški, ženske,
- kegljanje — moški, ženske,
- namizni tenis — moški, ženske,
- streljanje — moški, ženske,
- šah — moški, ženske.

Vse tiste, ki se zanimajo za omenjene panoge, prosimo, naj se prijavijo pri Miri Drobníč v Skupnih dejavnostih, da bomo čimprej začeli s pripravami — treningi.

M. Drobníč

Iz drugih lesarskih kolektivov

LIK Kočevje (tovarna šolskega pohištva) vidi edini izhod iz sedanjih težav v **spremenjeni oziroma dopolnjeni proizvodnji**. Manjšo prodajo doma so poskušali nadomestiti z izvozom, vendar niso uspeli zapolniti vseh proizvodnih zmogljivosti. Zato so pripravili nov program in se lotili izpopolnjene ponudbe kolonialnega pohištva tako, da bodo po novem izdelovali še mize in postelje. Za prodajo na tujem trgu bodo izdelovali tudi podstavke za rože, sedaj pa montirajo tudi novo strojno linijo za izdelavo letvic in opažev, s čimer bodo popestrili ponudbo in bolje izkoristili lesne ostanke.

LIKO Vrhnika (1017 delavcev) je lani izvozil za več kot 8,7 milijona dolarjev izdelkov. Kljub težavam pri oskrbi s surovinami in znižanim cenam na konvertibilnem trgu se jim je posrečilo ohraniti visoko raven izvoza, ki je leto poprej znašal okoli 10 milijonov dolarjev. Največ izvažajo na ameriško tržišče, kamor njihova tovarna stolov proda kar 88 odstotkov proizvodnje. Zaradi vse večje konkurence na tem trgu so se odločili za naložbo v povečanje proizvodnih zmogljivosti. Naložba bo veljala 250 milijonov dinarjev.

LESNINA je v preteklem letu dosegla za 25 odstotkov višjo vrednost prodaje na domačem trgu, medtem ko je delež prodaje na tujem trgu upadel od 17,4 odstotka celotnega prihodka leto poprej na 16,8 odstotka celotnega prihodka. Nasproh je fizični obseg poslovanja skoraj vseh dejavnosti upadel; prodaja gradbenega materiala na drobno za okoli 10 odstotkov, prodaja pohištva in gradbenega materiala na debelo za približno 6 odstotkov, medtem ko prodaja pohištva na drobno, opremljanje objektov in gradnja novih objektov ostajajo na dosednji ravni.

LIPA iz Ajdovščine je ustreznim organom prijavila **večjo naložbo**; namerava namreč zgraditi toplarno in posodobiti tehnološki proces; predračunska vrednost naložbe znaša 316,130.000 dinarjev.

LESNA Slovenj Gradec (ima 22 temeljnih organizacij, skupne službe in interno banko ter zaposluje skupaj 2880 delavcev) beleži v preteklem letu **precejšnjo fluktuacijo delavcev** — kar 744. Na novo se jih je zaposlilo 383, odšlo pa je 371 delavcev. Zato si prizadevajo za dolgoročneje reševanje kadrovskega vprašanja; štipendirajo 244 študentov, od tega 1/8 za delo in 66 ob delu.

SAVINJA razvija **lastno avtomatsko obdelavo podatkov**; prej so bili souporabniki računalnika v SOZD Merx. Letos bo prek lastnega računalnika steklo pet programov: osebni dohodki, materialno poslovanje, fakturiranje in saldakonti.

V **STOLU** je letos redno stekla proizvodnja **vlivanja poliuretanskih robov** na mizne plošče Modul, kar je v Jugoslaviji novost. Poliuretanski zaokroženi robovi so lepši, predvsem pa bolj funkcionalni in varnejši. Zlasti so primerni za pisarniško, šolsko, bolnišnično in laboratorijsko pohištvo, za katero v nekaterih deželah standardi in varnostni predpisi zahtevajo zaokrožene robove.

JELOVICA načrtuje letos za 25 milijard starih dinarjev naložb. Od kapitalnih naložb predvidevajo izgradnjo novega nadomestnega objekta za zasteklevanje, nakup računalnika, nadaljevanje izgradnje kotlovnice, skladišče na montažnih objektih in delno povečanje kapacitet trgovske mreže. Precejšen del sredstev bo namenjen tudi za modernizacijo

tehnologije ter za združevanje in sovlaganje v razvoj proizvodnje žaganega lesa.

SLOVENIJALE — trgovina je v preteklem letu ustvarila 37,6 milijarde skupnega prihodka, za tretjino več kot leto poprej. Večji del (52 odstotkov) so ga ustvarile zunanjetrgovinske temeljne organizacije s temeljno organizacijo Inženiring in oprema, 36 odstotkov obe veleprodajni temeljni organizaciji in 12 odstotkov vse maloprodajne temeljne organizacije skupaj. Zaskrbljuje dejstvo, da je delovna organizacija ustvarila le 77 odstotkov načrtovanega izvoza, medtem ko je bil uvoz za 20 odstotkov nad načrtovanim.

LIP Bled je dogradilo še eno **mehanizirano skladišče lesa** za obdelavo hlodovine; prvo že nekaj let obratuje v Bohinjski Bistrici, drugo pa bo pričelo obratovati v temeljni organizaciji Rečica. Kljub temu se še vedno pojavljajo težave s pripravo primerne hlodovine, iz katere bi najlažje pridobili žagan les, prepotrben za kvalitetne izvozne izdelke.

Strelske novice

NAJMLAJŠI VELIKO OBETAJO

Na republiškem tekmovanju pionirjev so nastopili tudi najmlajši strelci strelske družine BREST. Pionirji so ekipno zasedli 9. mesto s 477 krogi. Posamezno je bil Boris BRANISELJ s 170 krogi na 12. mestu.

Se boljše rezultate so dosegle pionirke, ki so zasedle 5. mesto s 468 krogi. Med posameznicami je bila najboljša Ines OTONIČAR s 164 krogi na 9. mestu. BRANISELJ in ekipa pionirk sta dosegla normo za nastop na državnem prvenstvu, ki bo v Beogradu.



V MURSKI SOBOTI — ŠOLSKA ŠPORTNA DRUŠTVA

V Murski Soboti je bilo republiško tekmovanje šolskih šport-

nih društev v streljanju z zračno puško. Konkurenca med najmlajšimi je bila tako močna, da so sodniki pogosto ugotavljali zadnje serije in celo »desetke«.

Pionirke so bile odlične na 4. mestu s 463 krogi. Posamezno je Ines OTONIČAR s 173 krogi zasedla 4. mesto. Iz SSD Stari trg je bila Martina KOČEVAR s 165 krogi na 9. mestu. Pionirji so zasedli 11. mesto.

F. Mahne

RAZPIS

Svet za kadrovske zadeve TOZD Prodaja razpisuje prosta dela oziroma naloge **skladišna administracija v centralnem skladišču gotovih izdelkov**.

Pogoji: — dveletna administrativna šola,

— nad 3 mesece prakse.

Kandidati naj pošljejo prijave do 10. 5. 1983 v splošno kadrovske službo TOZD Prodaja.



Kadar je naše jezero polno...

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 67 — 30. april 1973)

LETOŠNJA TRŽNA GIBANJA

Priča smo naporom celotne družbe, da se zaustavijo negativna gibanja v jugoslovanskem gospodarstvu, katerih rezultat so stabilizacijski ukrepi zveznega izvršnega sveta lani, posebej pa še letos. Ti ukrepi imajo poleg drugega tudi namen, zmanjševati vse oblike porabe, predvidene z ekonomsko politiko za letošnje leto, imajo pa poleg pozitivnih rezultatov tudi negativne. Osebnostna poraba se je namreč občutno zmanjšala in je zato močno upadla prodaja predvsem izdelkov trajnejše vrednosti (pohištvo, gospodinjski stroji, televizorji in drugo). Na zmanjšano povpraševanje so prav gotovo vplivali večji življenjski stroški — predvsem prehrane, zmanjševanje realnih osebnih dohodkov, ki so v prvih treh mesecih manjši za okrog 4 odstotke in seveda tudi zamrzitev osebnih dohodkov dela zaposlenih (okoli 25 odstotkov) v neproizvodnih organizacijah in družbeno-političnih službah.

Izredno zaskrbljujoča je tudi investicijska poraba, saj je gospodarstvo v situaciji, ko ni sposobno opravljati niti enostavne reprodukcije, kaj šele razširjene. Nastal je tudi določen zastoj, ki je bolj trenutnega značaja, v stanovanjski izgradnji, kar vse zaviralno deluje na področju porabe.

POTROŠNIŠKA POSOJILA IN PRODAJA

Znano je, da prodaja pohištva temelji na potrošniških posojilih. Potrošniki se pri odločanju za nakup pohištva ravna predvsem glede na možnosti kreditiranja. Pohištvo je za potrošnika še vedno dolgoročno naložba, saj predstavlja približno štiri metre dolg sestav elementov dnevne sobe BARBARA vrednostno 12.000 dinarjev.

Zato je razumljivo, da je prodaja našega pohištva odvisna od razpoložljivih sredstev za kreditiranje potrošnikov.

Ukrepi na področju kreditno monetarne politike v letu 1972 so povzročili manjšo maso sredstev za kreditiranje prodaje blaga. Na Brest so ti ukrepi vplivali tako, da so vse največje trgovske hiše zahtevale zagotovljena sredstva za kreditiranje prodaje naših izdelkov. Poleg tega pa je vplivala in še vpliva na prodajo tudi neenotna politika kreditiranja po republikah.

KORAK NAPREJ. Pred ustanovitvijo TOZD v podjetju BREST.

Komisija vidi v sedanjih ureditvi podjetja in v sedanjih razmerjih med poslovnimi enotami, izraženimi v samoupravnem sporazumu s področja delitve, trdno usmeritev za uresničevanje najosnovnejših ustavnih dopolnil. Tako verjetno ne bo večjih preprek, da bi se kot TOZD organizirale naslednje enote: Tovarna pohištva Stari trg, Tovarna lesnih izdelkov Stari trg, Tovarna ivernih plošč Cerknica, Delavska restavracija in Skupne dejavnosti.

Kolikšna in kakšna bo enota skupnih dejavnosti, bo seveda odvisno od skupnih poslov, za katere se bodo dogovorile TOZD s posebnim samoupravnim sporazumom.

NAŠA NOVA TRGOVINA V MARIBORU

Podobno kot drugi, se tudi Brest srečuje s problemom prodaje blaga na domačem trgu, saj je v dveh letih podvojil količino blaga za to tržišče. Sedanje trgovske organizacije ne morejo z gotovostjo prevzeti obveze za prodajo takih količin, ker so pod pritiskom tudi vseh ostalih proizvajalcev pohištva. Zato bo moral tudi Brest organizirati lastno trgovsko mrežo, v kateri bi lahko prodajali približno polovico proizvodnje, namenjene za domače tržišče.

Prvi tak korak je bil storjen z nakupom trgovine v Mariboru.

STANOVANJA IN KREDITI LETOS

Do konca razpisnega roka se je nabralo 231 prošenj za posojilo in 83 prošenj za stanovanja.

Številke so silno visoke in če bi vsa razpoložljiva sredstva nekritično in pavšalno razdelili med vse prosilce, bi ne prišel na vsakega niti milijon.

Skupno so delavci zaprosili za 636 in pol milijona kredita, poleg teh pa 14 prosilcev ni navedlo želene vsote.

Trdnih sredstev brez poseganja v leto 1974 je namreč na voljo le 250 milijonov starih dinarjev. Ob tem pa moramo vedeti, da deset stanovanj stane okrog 150 milijonov in če jih odkupimo na primer toliko, da potem komaj 100 milijonov ostane za vseh 230 individualnih graditeljev, da pa s tem denarjem morda lahko bolj ali manj učinkovito pomagamo največ tridesetim prosilcem.

NA LETOŠNJI DOPUST BOLJ SKROMNO

Za letošnjo turistično sezono smo dobili rekordno število ponudb za letovanje članov delovne skupnosti ob naši obali. Od Ankarana pa vse tja do Splita nam nudijo najrazličnejše ugodnosti, katerim so primerne tudi cene dnevnih penzionov: od 45 din v Ankaranu v zaslihih počitniških hišicah pa vse tja do 120 din se vrstijo cene dopustniških uslug.

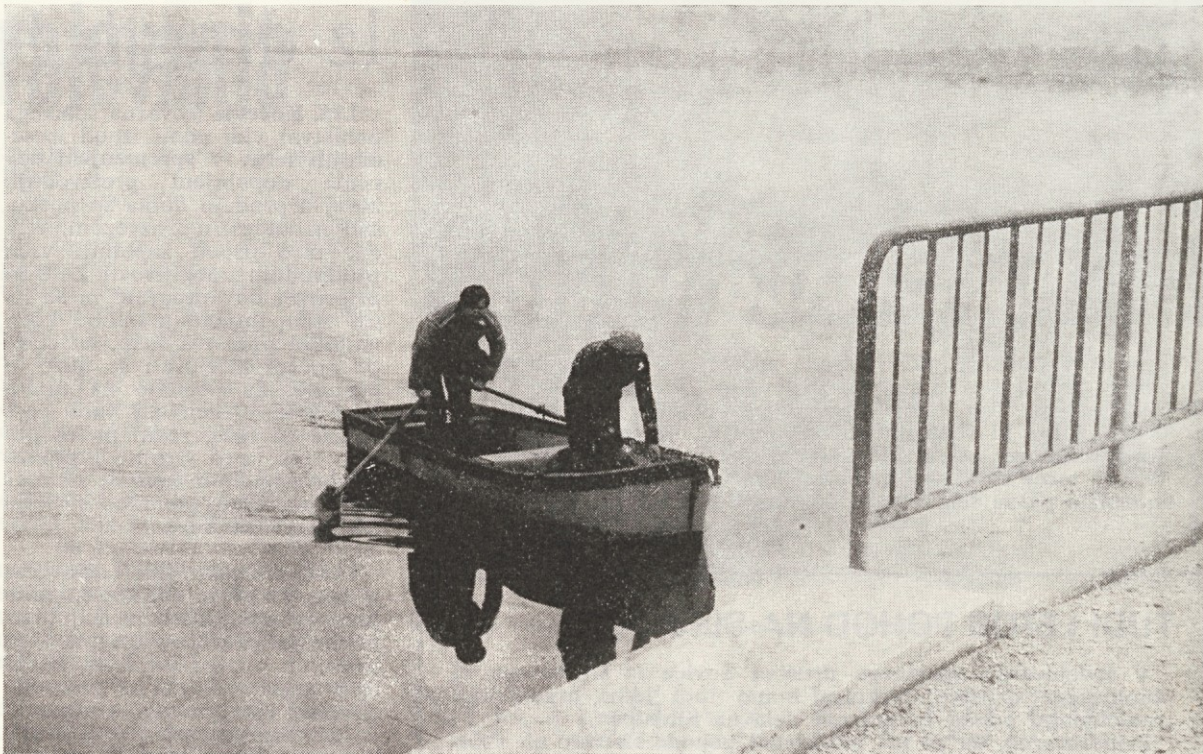
Predstavniki sindikalnih organizacij in tajniki poslovnih enot se na sestanku, ki je bil sklican nalašč v ta namen, nikakor niso mogli odločiti, kje naj bi letos letovali. Zato so imenovali posebno tričlansko komisijo, ki si je ogledala domala vse za naš žep dostopne objekte od Ankarana do Novigrada v Istri.

Po daljšem posvetovanju so se odločili samo za to mesto.

VODA JE, VODE NI!

Vedno večja potrošnja vode in pa njena kakovost sta narekovali rekonstrukcijo vodovoda, ki traja sedaj že tretje leto. Glavni cevovodi so bili v tem času izdelani od Unca do rezervoarja v Cerknici in okrog 1500 metrov od rezervoarja proti zajetju v smeri Podslivnice. Po letošnjem programu pa je treba dokončati glavni cevovod do Podslivnice.

Dosedanja dela tečejo po načrtu in lahko pričakujemo, da bomo konec letošnjega leta lahko odprli pipe, iz katerih bo priteklo dovolj čiste vode.



V teh dneh se začne ribolov na Cerkniškem jezeru

Turšič, Urbasova, košarkarji...

Rezultati izbire najboljših športnikov v naši občini so končno znani. Komisija, v kateri so sodelovali predstavniki TKS in ZTKO Cerknica (Tone Urbas, Franc Kranjc, Peter Kovšca, Franc Gornik, Slavko Berglez in Janez Zakrajšek), je ugotovila naslednje:

Do roka, ki smo ga postavili v razpisu, je prispelo nad 70 glasovnic. Glasovalci so upoštevali več ali manj vse predstavljene športnike. Žal pa je pri tem prišlo tudi do kampanjske akcije strelske družine Brest, ki je hotela zagotoviti prvo mesto in naslov najboljšega športnika enemu izmed svojih strelcev (tako so zbrali 136 glasovnic, ki pa so bile — mimogrede povedano — prepozno oddane). Komisija v omenjeni sestavi ni soglašala s takšnim načinom glasovanja, zato je pripravila svoj dokončni predlog:

Najboljši športnik leta 1982:

1. Rolando Turšič (biatlon),
2. Tone Založnik (kegljanje),
3. Božo Nelc (košarka),
4. Tone Ilešič (jamarstvo),
5. Jože Kebe (streljanje).

Najboljša športnica:

1. Ana Urbas (kegljanje),
2. Martina Intihar (košarka),
3. Mojca Šega (smučanje).

Najboljše društvo:

1. košarkarski klub Cerknica,

2. kegljaški klub Brest,
3. smučarski klub Loška dolina.

Priznanja organizatorjem v športu in rekreaciji:

1. Darko Ožbolt — Loška dolina,
 2. Sonja Šestanovič — Cerknica,
 3. Stane Korenjak — Nova vas.
- Izžrebali smo tudi nagrajence, ki so sodelovali v naši akciji. Knjižne nagrade prejmejo:
1. Erika Baraga — Šmarata 13, Stari trg,

2. Olga Knaus — Nova vas 25,
3. Srečo Korošec — Kožljek 4, Begunje,
4. Janez Batista — Ljubljanska 16, Rakek,
5. Maja Zidar — Svinja gorica, Cerknica.

Vsem, ki so imeli srečo pri žrebanju, čestitamo, druge pa vabimo k sodelovanju spet v prihodnjem letu. Nagrajenci bodo knjižne nagrade dobili po pošti.

J. Zakrajšek

Plesali le eno leto?

CERKNIŠKI KOŠARKARJI ZOPET V II. SLOVENSKE KOŠARKARSKO LIGI

Cerkniški košarkarji so se po enoletnem nastopanju v prvi slovenski košarkarski ligi zopet vrnili v drugo. Pokazali so zelo slabo igro, z veliko napakami in zgrešenimi meti, če pa k temu pripišemo še to, da novim članom lige niso bili naklonjeni niti sodniki, vidimo, da je bil izpad iz lige neizbežen.

Pokazalo se je, da je bila odsotnost treh ključnih igralcev iz prejšnje sezone — Pakiža, Šivca in Opeke — le preveč opazna in je bila zato kakovost igre na

precej nižji ravni kot prejšnje leto. Poleg tega so nekateri igralci zelo neresno obiskovali treninge, tako da so bili porazi na tekмах za že tako zdesetkano ekipo neizbežni.

Izpad iz lige ni tako tragičen, saj so nekateri mlajši igralci predvsem Jadrič in Ciril Mlinar, pokazali, da lahko zaigrajo zelo dobro, poleg tega pa so si nabrali večje izkušnje.

Tako bomo sedaj posvetili pozornost predvsem delu z mlajšimi igralci, ki se morajo kaliti v tekmah. Če smo se že odločili, da ne bomo kupovali igralcev drugod in da bomo kot eden izmed redkih slovenskih klubov delali na povsem amaterski ravni, moramo gledati malo bolj dolgoročno in načrtno. Tako se ne bi ponovila letošnja sezona, ko smo zaradi odhoda na službenje vojaškega roka ostali brez treh igralcev prve peterke, ustreznih zamenjav pa ni bilo.

D. Jernejčič

Filmi v maju

1. 5. ob 16.30 — francoska komedija OBRAČUN PRI SAMOPOSTREŽBI.
1. 5. ob 20.30 — avstralska kriminalka SMRT V ULICI ANGELOV.
2. 5. ob 20.30 — ameriška drama SVINČENI ČAS.
5. 5. ob 20.30 — ameriški pustolovski film KO SE BLIŽA KONEC.
7. 5. ob 16.30 in 8. 5. ob 20.30 — ameriški pustolovski film ZADNJA POSEIDONOVA PUSTOLOVŠČINA.
7. 5. ob 20.30 in 8. 5. ob 16.30 — ameriški akcijski film NEMIRNA MEJA.
9. 5. ob 20.30 — francoski erotični film NEMORALNA.
12. 5. ob 16.30 in ob 20.30 — hongkonški karate film TRINAJST SINOV RUMENEGA ZMAJA.
13. 5. ob 20.30 in 15. 5. ob 20.30 — italijanska erotična komedija DEKLE ZA DOPUST.
14. 5. ob 20.30 in 15. 5. ob 16.30 — angleška komedija RAZBOJNIKI ZA VSE ČASE.
16. 5. ob 20.30 — italijansko-francoska komedija TOPLI BRATCI.
19. 5. ob 20.30 — ameriška drama ŠTIRJE PRIJATELJI.
21. 5. ob 20.30 in 22. 5. ob 16.30 — hongkonški akcijski film ZMAJ IZ ARIZONE.
22. 5. ob 20.30 — italijanski pustolovski film RAZBOJNIK Z MODRIMI OČMI.
23. 5. ob 20.30 — finska drama MOŠKI NI MOGOČE POSILITI.
25. 5. ob 16.30 in 26. 5. ob 20.30 — ameriški zgodovinski spektakel RDEČI.
28. 5. ob 16.30 in 29. 5. ob 20.30 — ameriški pustolovski film RJOVENJE.
28. 5. ob 20.30 in 29. 5. ob 16.30 — ameriški akcijski film BANDIT V TEXASU.
30. 5. ob 20.30 — ameriška komedija MAŠČEVANJE INŠPEKTORJA CLUSOA.

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: Vojko HARMEL, Viktor JERIC, Srečo KNAJ, Darko LESAR, Božo LEVEC, Matija MIŠIČ, Franc MLAKAR, Danilo MLINAR, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TURŠIČ.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Anton PERČIČ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretarja za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).